

Preiļu Rozā koris uzsāk startu

● Kuri būs Preiļu Rozā kora dalībnieki? Gribētāju piedalīties šovā daudz, vietas korī — pusotra desmita...

► Materiālu lasiet 4. lappusē.

Maksājot sodus, būs jāsniedz vairāk informācijas par sevi

Apmaksājot ar bankas pārskaitījumu administratīvo sodu un sedzot izmaksas par veiktajām toksisko un alkoholisko vielu koncentrācijas pārbaudēm, iedzīvotājiem turpmāk bankas maksājuma uzdevumā būs jānorāda plašāka informācija gan par sevi, gan par veikto likumpārkāpumu, informē Iekšlietu ministrijas Administratīvā departamenta Sabiedrisko attiecību un organizatoriskā darba nodaļas pārvaldes vecākais referents Andrejs Rjabcevs.

To nosaka 21. jūlijā valdībā pieņemtie grozījumi Ministru kabineta 2007. gada 18. decembra noteikumos nr. 915 «Noteikumi par kārtību, kādā sedz izdevumus, kas saistīti ar alkohola koncentrācijas, narkotisko vai citu apreibinošo vielu — jēspaida konstatēšanai veiktajām pārbaudēm».

Kā skaidro Iekšlietu ministrijā (IeM), lai gan Administratīvo pārskaitījumu kodeksā noteikts, ka izdevumus par speciālajām pārbaudēm alkohola koncentrā-

cijas un narkotisko vai citu apreibinošo vielu jēspaida konstatēšanai sedz persona, kurai uzlikts administratīvais sods, tomēr ikdienas darbā policisti pārliecinājušies, ka ļoti bieži šie maksājumi netiek saņemti, jo maksājuma mērķi ir norādītas nepilnīgas ziņas vai tās nav norādītas vispār. Pēc Valsts policijas informācijas aprēķināts, ka aptuveni 15 procenti no visiem maksājumiem sistēmā nevar tikt atpazīti, jo soda naudas samaksātas no citu personu bankas kontiem, tādējādi uzrādot citu maksātāju personas kodu un radot grūtības izsekot, par kuru pārskaitījumu un kāda tieši persona to maksā.

Pēc grozījumu oficiālas stāšanās spēkā administratīvi sodītajiem autobraucējiem un citām personām soda maksājuma uzdevumā obligāti būs jānorāda maksātāja vārds un uzvārds, maksājuma apmērs, iestādes budžeta kods, kurā veicama iemaksa, kā arī administratīvā pārskaitījuma protokola numurs un datums. Šādā veidā policija cer daudz efektīvāk pārvaldīt maksājumus, kas tiek saņemti no personām par ekspertīzu

veikšanu, kā arī izvairīties no nepatīkamiem starpgadījumiem, ko radīja līdzšinējās nepilnības likumdošanā.

Jaunā kārtība samazinās slodzi arī tiesu izpildītājiem, jo līdz šim, neatpazīstot kādu maksājumu, sistēma automātiski sagatavoja ziņojumu par piespiedu piedziņas procesa uzsākšanu. Tādos gadījumos personām vajadzēja vērsties policijā un skaidroties, kāpēc bankā pārskaitītā nauda adresātu nav sasniegusi.

Tiesības veikt alkohola koncentrācijas, narkotisko vai citu apreibinošo vielu jēspaida konstatēšanas pārbaudes ar portatīvām mērierīcēm piešķirtas Valsts policijas, pašvaldības policijas, Valsts robežsardzes darbiniekiem, kā arī Valsts probācijas dienesta amatpersonām. Savukārt medicīniskās pārbaudes veicamas ārstniecības iestādēs. Alkohola koncentrācijas noteikšana aizturētās personas organismā šobrīd izmaksā gandrīz 40 latu, savukārt pilnā narkotisko vielu ekspertīze Narkoloģijas valsts aģentūrā maksā gandrīz trīsreiz vairāk.

ZIŅAS

Startēs Kohēzijas fonda projekta ūdenssaimniecības sakārtošanai Preiļu pilsētā 2. kārtā

10. jūlijā Preiļu novada domē ir saņemts Vides ministrijas uzaicinājums piedalīties Kohēzijas fonda projekta ūdenssaimniecības sakārtošanai Preiļu pilsētā 2. kārtā. Domes deputāti atbalstīja pieteikuma iesniegšanu līdzdalībai projektā, «Novadnieku» informē Preiļu novada domes sabiedrisko attiecību speciāliste Maija Paegle.

Iesniegtie pieteikumi ministrijā tiks izvērtēti četrus mēnešu laikā. Projekta apstiprināšanas gadījumā tiks veikti 2. kārtas būvdarbi, kuru gaitā paredzētas vairākas komponentes:

- ✓ ūdensapgādes un kanalizācijas tīklu paplašināšana, rekonstrukcija un pilsētas dienvidu rajona (a/s «Preiļu siers» un Lauktechnikas teritorija) pievienošana centra sistēmai. Projekta ietvaros tiks skartas teritorijas no Daugavpils ielas nr. 60 līdz Mehanizatoru ielai, no Liepājas ielas nr. 43 līdz centrālajām notekūdeņu attīrīšanas iekārtām (NAI), no Centrālajām NAI 1 līdz A. Upiša ielas stūrim, A. Upiša iela, Daugavpils iela no Saltupes ielas līdz Mehanizatoru ielai, Mehanizatoru iela, no Mehanizatoru ielas pa Pils iela līdz atzaram no Aglonas ielas;

- ✓ centra rajona ūdensapgādes un kanalizācijas tīklu rekonstrukcija, paplašināšana un kanalizācijas tīklu izbūve ielās, kur jau ir ūdensvada tīkli. Uzlabojumi tiks veikti Aglonas, Brīvības, Atpūtas, Celtnieku, Lāčplēša, Ventspils, Līvānu, Dārzu, A. Paulāna, Rīgas ielās, Varakļānu ielā no Liepājas ielas līdz Skolas ielai, Liepu ielā no Ventspils ielas līdz A. Paulāna ielai;

- ✓ jaunu ūdensvada un kanalizācijas tīklu izbūve. Būvdarbi skars Skolas, Latgales, Pļaviņu, Zaļo, Bērzu, Vidzemes, Bauskas, Nākotnes, Ludzas, Kurzemes, Jelgavas, Kalnu, Sporta, Talu ielu un Raiņa bulvāri.

Grozījumi Ministru kabineta noteikumos nr. 836 «Noteikumi par darbības programmas «Infrastruktūra un pakalpojumi» papildinājuma 3.5.1.1. aktivitāti «Ūdenssaimniecības infrastruktūras attīstība aglomerācijās ar cilvēku ekvivalentu lielāku par 2000» nosaka, ka projekta 2. kārtas realizācijai paredzētais maksimālais līdzekļu daudzums, ko no Kohēzijas fonda var iegūt Preiļu novada dome, ir 2 114 737 latus.

Noslēgts projekta līgums ar finansētāju par investīcijām Līvānu 1. vidusskolā

Līvānu novada dome noslēgusi līgumu ar Valsts izglītības attīstības aģentūru (VIAA) par projekta «Līvānu 1. vidusskolas infrastruktūras pielāgošanu personām ar funkcionāliem traucējumiem» īstenošanu un tam nepieciešamā finansējuma piešķiršanu, informē Līvānu novada domes sabiedrisko attiecību speciāliste Indra Artemjeva.

Projekts tika iesniegts Eiropas Reģionālās attīstības fonda (ERAF) apakšaktivitātē «Vispārējās izglītības iestāžu infrastruktūras uzlabošana izglītojamiem ar funkcionāliem traucējumiem» ierobežotai projektu atlasei.

Projekta ietvaros tiks veikta Līvānu 1. vidusskolas (Laimiņas skolas) renovācija, ierīkojot pacēlājus, pielāgojot telpas un ēkas apkārtnējo teritoriju personām ar funkcionāliem traucējumiem.

Būvdarbus plānots uzsākt 2010. gada aprīlī, kopumā projekts ilgs 18 mēnešus. Plānotās kopējās izmaksas ir 98 392 lati, no kurām 85 procentus sastāda ERAF līdzfinansējums, 9 procentus — valsts budžeta dotācija pašvaldībai un 6 procentus — Līvānu novada domes līdzfinansējums.

NACIONĀLĀS ZIŅAS

Latvijas fenomens — Rimšēvičs saņem lielāku algu nekā ASV centrālās bankas vadītājs

Latvijas Bankas (LB) prezidents Ilmārs Rimšēvičs saņem lielāku algu nekā ASV centrālās bankas, Federālo rezervju sistēmas vadītājs Bens Bernanke. Bernanke pagājušajā gadā algā saņēma 191 300 ASV dolārus (95 267 latus), kas veido vidēji 15 942 ASV dolārus (7939 latus) mēnesī, vēsti LETA. Kā liecina Rimšēviča Valsts ieņēmumu dienesta elektroniskajā datubāzē pieejamā valsts amatpersonas deklarācija par 2008. gadu, Latvijas Bankas prezidents pērn algā, prēmijās, pabalstos saņēmis 126 518 latus, tātad vidēji mēnesī 10 543 latus. Igaunijas Centrālās bankas vadītāja Andresa Lipstoka atalgojums pērn bija 111 000 Igaunijas kronu (4984 lati) mēnesī, vēsta Igaunijas laikraksts «Eesti Paevaleht».

Bondaru Krājbankas vadībā nomainīs Priedītis

Ar AS «Latvijas Krājbanka» padomes lēmumu no 2009. gada 17. augusta bankas valdes priekšsēdētāja pienākumus pildīs līdzšinējais valdes loceklis Ivars Priedītis. Šāds lēmums pieņemts, pamatojoties uz Mārtiņa Bondara paziņojumu par amata atstāšanu, noslēdzot vairāku gadu darba ciklu bankas attīstīšanā. Nākamais valdes priekšsēdētājs Ivars Priedītis bankas valdē strādā kopš 2007. gada jūlija. Kopumā banku un apdrošināšanas biznesā viņš darbojies no 1992. gada, ieņemdam atbildīgus amatus finanšu institūcijās. Mārtiņš Bondars: «Pārņemot bankas vadību pirms trim gadiem, mans uzdevums bija reorganizēt bankas struktūru, izveidot komandu un palielināt biznesa apjomu. Tas ir izdarīts. Šajā laikā banka ir nostiprinājusi savas universālās tīkla bankas pozīcijas tirgū, un es uzskatu šo periodu par būtisku bankas attīstībā. Šim attīstības ciklam ir nepieciešams loģisks turpinājums.» Bankas lielākais akcionārs AB Bankas «Snoras» ir pārrunājis ar Mārtiņu Bondaru iespēju viņam turpināt darbu bankas padomē, un šis jautājums tiks izskatīts 7. augustā akcionāru sapulcē.

VID šogad aizmūrējis par 12% vairāk preču viltojumu nekā pērn

Laikā no šā gada janvāra līdz jūlijam VID muitas iestādes šā gada sešos mēnešos aizmūrējušas 22 052 dažādu preču viltojumus, kuru kopējā vērtība pārsniedz 1,67 miljonus latu un tas ir par 12% vairāk, nekā pērn šajā laikā, kad tika aizmūrētas 19 660 viltošanas preces 287 588 latu kopvērtībā. Salīdzinot šā gada pirmajā pusgadā intelektuālā īpašuma tiesību aizsardzības jomā veiktos kontroles pasākumus ar pērnā gada pirmās pusē rādītājiem, VID atzīmē, ka šogad par 41% ir samazinājies konstatēto pārkāpumu skaits. Šogad muitas darbinieki visvairāk aizmūrējuši dažādu rūpniecības preču viltojumus, atklāti apģērbi un apavu viltojumi, mobilo tālrunu un to aksesuāru viltojumi, atklāti pulksteņu un skūšanās piederumu viltojumi. Salīdzinot muitas iestāžu šā gada pirmajā pusē aizmūrēto vilto preču struktūru ar 2008. gada attiecīgā laika posma rādītājiem, var secināt, ka samazinājies aizmūrēto parfimērijas un kosmētikas līdzekļu, rotālietu un transportlīdzekļu rezerves daļu viltojumu īpatsvars, bet pieauguši aizmūrēto vilto elektropreču un medikamentu apjomi.

Sagatavoja T.Elste

NOVADNIEKS

Redaktore Tamāra Elste

Pasūtījuma indekss 3033.

Reģistrācijas apliecība nr. 000701018.

Izdevējs — SIA «NOVADNIEKS REDAKCIJA».

Redakcijas adrese: Brīvības ielā 14, Priekš, LV-5301.

Elektroniskais pasts: novadnieks@axel.lv

Tālr. 65307056, mob. tel. 29410288 (redaktorei),

65307057 (reklāmas un sludinājumu pieņemšana),

65307058, 65307059 (žurnālistiem). Fakss 65307057.

Par sludinājumu saturu atbild to iesniedzējs.

Laikrakstā publicētie materiāli ne vienmēr atspoguļo

redakcijas viedokli.

Pārpublicējot atsauce uz «Novadnieku» obligāta.

Laikraksts iespiests SIA «Latgales druka» Rēzeknē.

Mājas lapa internetā: www.novadnieks.lv

Laikraksts iznāk astonas reizes mēnesī
(otrdien, piektdien).

*Nopietnā sarunā svarīgs ir saturs nevis krēslis,
uz kuriem sēž sarunu biedri.*

L. Feihtvangers

Latvijas Pastu vada Maiga Dzērvīte

Svarīgākais darbs, stājoties VAS «Latvijas Pasts» valdes priekšsēdētāja amatā, ir finanšu rādītāju uzlabošana, paziņojusi jaunā uzņēmuma vadītāja Maiga Dzērvīte (attēlā). Latvijas Pasta finansiālo stāvokli nedrīkst atraut no kopējās situācijas valstī, kad mazinās pirktpēja un cilvēki zaudē darbu.

Viņa trīs gadus bijusi iesaistīta bijušās darbinieces «Parex atklātais pensiju fonds» un Latvijas Pasta kopīgi veidotā projektā, kad braukājusi uz reģioniem un pastniekiem mācījusi par sociālo sistēmu un pensijām.

M.Dzērvīte studējusi Džordža Vašingtona universitātē Amerikas Savienotajās Valstīs, Rīgas Politehniskajā institūtā (Rīgas Tehniskā universitāte), papildinājusi zināšanas dažādos kursos Latvijā un ārvalstīs.

M.Dzērvīte iepriekš strādājusi vadošos amatos «Parex» bankā, Valsts ieņēmumu dienestā, Starptautiskajā Valūtas fondā, Finanšu ministrijā un citur. Bijusi Ivara Godmaņa valdības finanšu ministra Elmāra Silīņa padomniece un

Valsts ieņēmumu dienesta kādreizējā ģenerāldirektora Andreja Sončika vietniece. Vairākas reizes kandidējusi Rīgas domes vēlēšanās no partijas «Latvijas ceļš», pēdējās vēlēšanās — no LPP/LC saraksta. Pēdējās Saeimas vēlēšanās 2006. gadā kandidējusi no LPP un LC vēlēšanu apvienības.

Latvijas Pasta valdē tagad darbojas četri locekļi — Maiga Dzērvīte, Līga Antāne, kura valdē strādāja jau iepriekš, Dita Danosa un Inga Šina, kuras abas ieguvušas nākamo lielāko punktu skaitu aiz M.Dzērvītes Satiksmes ministrijas izsludinātajā konkursā uz vakanto Latvijas Pasta vadītāju vietu.

Izmaiņas noteikumos par dzeramo ūdeni

Valdība apstiprināja Zemkopības ministrijas izstrādāto Ministru kabineta noteikumu projektu «Grozījumi Ministru kabineta 2003. gada 29. aprīļa noteikumos nr. 235 «Dzeramā ūdens obligātās nekaitīguma un kvalitātes prasības, monitoringa un kontroles kārtība»».

Izmaiņas noteikumos izstrādātas ar mērķi saglabāt augstu sabiedrības veselības aizsardzības līmeni, precizējot dzeramā ūdens obligātās kvalitātes un nekaitīguma prasības, kā arī monitoringa un kontroles kārtību. Noteiku-

mos precizētas monitoringa veikšanas prasības atsevišķos pārtikas aprītē iesaistītos pārtikas uzņēmumos. Lai samazinātu administratīvo slogu dzeramā ūdens monitoringa veikšanai mazajiem ūdens piegādātājiem un komersantiem, kas piegādes zonā izplata vai saražo ūdeni līdz 100 m³ dienā, grozījumi paredz samazināt auditmonitoringa skaitu līdz vienai reizei sešos gados, kā arī noteikt, ka Sabiedrības veselības aģentūra var samazināt nosakāmos rādītājus audita monitoringā. Turpmāk komersantiem, kuriem dzeramais ūdens tiek piegādāts pa publiskajām

ūdensapgādes sistēmām, nebūs jāsaņem ikgadējā kārtēja monitoringa programma Sabiedrības veselības aģentūrā. Noteikumos precizētas dzeramā ūdens atbilstības vietas, piemēram, izglītības, ārstniecības un sabiedriskās ēdināšanas iestādēs, kā arī ūdens piegādātāja, ūdensvada īpašnieka vai komersanta atbildība un rīcība, veicot korektīvus pasākumus neatbilstību novēršanai. Tāpat noteikumos veikti precizējumi īpašo normu piešķiršanas kārtībai, kā arī kontrolējošo institūciju, Sabiedrības veselības aģentūras un Veselības ministrijas rīcība.

No «Parex» atlaistajiem — milzu pabalsti

Septiņiem atlaistajiem darbiniekiem pēdējos divos mēnešos maksātas milzu algas — pat līdz 150 tūkstošiem latu mēnesī, kas gadījumā, ja viņi pieteiksies bezdarbnieka pabalstam, valstij varētu izmaksāt līdz miljonam latu mēnesī, raksta laikraksts «Diena».

Summas dažādas

Laikraksts atsaucas uz informāciju, kuru Saeimas Publisko izdevumu un revīzijas komisijas priekšsēdētājs Andris Bērziņš saņēmis no Labklājības ministrijas. Summas bijušās dažādas, piemēram, 30 tūkstoši vienā mēnesī un 80 tūkstoši nākamajā, 40 un 100 tūkstoši utt. Deputāts nezina, kādus amatus personas ieņēmušas. «Parex» prezidents Nils Melngailis atzinis, ka nav tiesīgs komentēt individuālu darbinieku algas un apkalpošanas nosacījumus, taču viņš esot spiests izmaksāt to, ko

paredz likumdošana un individuālās vienošanās ar bijušo bankas vadību. «Ja jaunais īpašnieks gribēja ko mainīt, tas bija jārunā pieņemšanas brīdī,» saka N.Melngailis. Banku uzrauga Finanšu kapitāla tirgus komisijas (FKTK) vadītāja Irēna Krūmane deputātiem atzina, ka «par šo problēmu zinājām, jo ieguldījumu līgumā par algām un kompensācijām tika minēts». N.Melngailis aplicināja, ka drīzumā paredzēts samazināt bankas valdības atalgojumu, piesaistot to konkrētiem darba rezultātiem.

Pārņemšanas sarunas vadīja toreizējais finanšu ministrs Atis Slakteris (TP), piedalījās FM valsts sekretārs Mārtiņš Bičevskis (TP), Latvijas Bankas un FKTK pārstāvi.

Joprojām peldas naudā

Turklāt pretēji FKTK uzdevumam bankai joprojām nav izdevies vienoties ar bijušo bankas īpašnieku un vadītāju

Karginu un Krasovicku ģimenēm, kas turpina saņemt 200 tūkstošus latu mēnesī kā procentu maksājumus no ieguldījumiem. Kopsumma svārstās starp diviem un trim miljoniem latu gadā.

N.Melngailis deputātus informēja, ka bankas valsts ieguldījumu varētu atmaksāt piecos gados, bet, ja atrod investoru, — ātrāk. Latvijas Bankas prezidents Ilmārs Rimšēvičs asi kritizēja valdības lēmumu klausīt pārdošanas konsultantus «Nomura» un līdz rudenim atlikt investora meklējumus, jo «katra diena izmaksā dārgi». Esot jānosaka cenas veidošanas mehānisms un banku jāsāk tirgot. Atklājās, ka Privatizācijas aģentūra ik mēnesi turpina maksāt «Nomura» 60 tūkstošu eiro, lai gan aktīva pārdošana nenotiek. Tas esot par palīdzību konsultācijās ar Eiropas Komisiju (!).

Visu mūžu līdzās cilvēkiem viņu smagajās stundās

ANNA GERKIS ir medmāsa. Šīs profesijas pārstāvji prestiža un spožuma ziņā nevar sacensties ar tiem, kuriem pievērsta visas sabiedrības uzmanība, — ar deputātiem, politiķiem, augstāka vai zemāka ranga uzņēmumu vadītājiem, direktoriem, bankieriem. Apbrīnas saulītē šie ļaudis nesildās, pēc viņu ieņemamā amata reti kurš tiko. Medmāsu darbs gan fiziski, gan psiholoģiskā ziņā ir smags, tam vajadzīga liela precizitāte, pašizliedzība, izturība, kā arī spēja neliekuļojot milēt cilvēkus. SIA «Preiļu slimnīca» ir daudz lielisku medmāsu, pareizāk būtu teikt, — viņas visas ir izcilas ar to vien, ka dienu dienu, gadu gadiem, par spīti visai pēdējo gadu jezgai ap slimnīcām un medicīnu, spēj rūpēties par slimniekiem, būt nevainojamas palīdzes ārstiem.

Anna piesaistīja uzmanību ar savu dzīvesstāstu. Viņas jaunība aizritēja padomju laikos, kad rietumu virzienā Latviju no pārējās pasaules šķīra tā sauktais dzelzs priekšskars, un tas, ka latvieša cilvēks kādreiz darbu meklētu svešā Eiropas zemē vai varbūt pat Amerikas kontinentā, nenāca prātā pat vispārdaļīgajiem sapņos. Bet vai padomju laikos cilvēki nemeklēja iespēju aizbraukt tālu no mājām, kur labāk nopelnīt? Meklēja, protams. Cik iedzīvotāju no Latvijas nedevās uz galējiem Ziemeļiem, no kurienes mājās palicējiem sūtīja «lielo rubli»? Cik gan savulaik nav aizbraukuši un uz dzīvi palikuši jaunapgūtājās zemēs, tā sauktajā *celinā*? Un tie, kas devās celt gadsimta būvi — BAMU (Baikāla — Amūras maģistrāli), vai tas nebija vēl tālāk, nekā ceļa gabals līdz Īrijai vai Anglijai?

Cilvēki visos laikos devušies tālu prom no savām mājām. Dzīvi Ziemeļos izbaidījusi arī Anna. Tiesa, viņu turp aizveda nevis pelnīšanas kāre, bet mīlestība.

Sapnis par medicīnu dzima skolā

Saruna ar Annu notika dažas dienas pēc viņas vārda dienas. Viņa stāstīja, ka saņēmusi ļoti daudz apveikumu no darba biedriem, radiem, paziņām. Šie svētki patīkot, tāpēc pateicīga savai mātei par to, ka devusi populāro vārdu. Pasaulē nākusi Saunas pagastā, un arī tagad tur dzīvo. Kopā ar dzīvesbiedru Voldemāru kopj mājlopus, zemi. Šie, no mazotnes ierastie, darbi palīdz atslēgties no ciešanām un sāpēm, kas ik dienas, ik stundas jāredz slimnīcā, ķirurģijas nodaļā, kur viņas darba vieta. Diemžēl pārciesta ugunsnelaime, un tagad Anna skumst pēc daudzajām fotogrāfijām, kas sadēģa reizē ar māju. Tās glabāja atmiņas par tuviem un mīļiem cilvēkiem, par notikumiem un vietām, kas ieņem nozīmīgu vietu biogrāfijā.

Īpaša vieta šajās atmiņās ir Aglonas internātskolai. Tālajos 60. - 70. gados skola bija tiem laikiem moderna, tās direktors — Latvija populāra personība. Noteikti uzrakstiet par bijušajiem skolotājiem, kamēr viņi vēl dzīvi, kamēr var dalīties savā garīgajā mantojumā, pastāstiet lasītājiem, piemēram, par skolotāju Gudļevsku, kura bija veikusi tik nopietnu Aglonas vēstures izpēti, — lūdzu Anna. Skola savulaik pat pārstāvēja Latvijas izglītības sistēmu Maskavā, Tautsaimniecības izstādē. Īpaši atmiņā palikušas skolas medmāsas. Ar žilbinoši spodrajām virsvalkiem, ar sterilitāti un noslēpumainību medicīnas kabinetā. Toreiz arī dzima Annas interese par medicīnu. Pēc skolas beigšanas par iespējamo profesiju pat nešaubījās, tāpēc kopā ar

vēl divām klasesbiedrenēm iestājās Rīgas 1. medicīnas skolā. Nu Anna medmāsu darbam palikusi uzticīga jau 34 gadus.

Dejoja ar vienu, pavadīja citu

Tajā laikā valsts rūpējās par jaunajiem speciālistiem. Katram, kurš ieguva izglītību, bija garantēta darba vieta. Anna atbilstoši sadalei un māsu skolas feldšeru — vecmāšu nodaļā iegūtajai specialitātei tika norikota uz Ludzas rajona Isnaudas feldšeru — vecmāšu punktu, aizvietojot dekrēta atvaļinājumā aizgājušu darbinieci.

Zem viena jumta ar feldšeru — vecmāšu punktu atradās klubs, kurā jaunieši sanāca skatīties kino, bet pēc tam arī uzdejoja. Kādā vakarā šeit ieradās stalts jauneklīs karavīra formā. Viņš bija atbraucis atvaļinājumā pie tuviniekiem. Dejoja ar mani, bet mājup pavadīja citu meiteni. Un aizbrauca atpakaļ uz savu karaspēka daļu Ziemeļos, ar smaidu atceras Anna. Pēc mēneša pienāca vēstule. Ar to aizsākās draudzība, kas pārauga mīlestībā.

Ar krimplēna mētelīti ziemeļu pavasarī

Voldemārs dienēja raķešu karaspēka daļā Murmanskas apgabala Severomorskas rajona Gremihā. Pēc kāda laika ieradās Latvijā komandējumā. Bildināja Annu. Viņa deva jāvārdu, Ludzā nosvinēja kāzas un gatavojās doties līdz vīram uz Ziemeļiem, kur Voldemāram atbilstoši līgumam bija jāpavada vēl pieci gadi. Jaunais vīrs devās uz savu dienesta vietu un kārtoja atļaujas, lai «izsauktu» pie sevis sievu. 1977. gada 27. maijā Anna Rēzeknes stacijā sēdās vilcienā un devās uz toreizējo Ļeņingradu. No turienes — uz Murmansku, pa ceļam jūsmojot par skaisto Kolas pussalas, Karēlijas dabu. Atbilstoši gadalaikam, Ļeņingradā uzgērbta savu jauno, skaisto krimplēna pavasara mētelīti, un bija ļoti pārsteigta, ka Murmanskā sievietes staigā kažokos. No Murmanskas vajadzēja ar kuģi nokļūt līdz Gremihai. Jūras brauciens ilga 19 stundas. Gremiha sagaidīja balta, apsnigusi. Krastā savu jauno sievu, kura no kuģa nokāpa basenītēs, apskāva vīrs. Un tā sākās Annas ziemeļu dzīve.

Dzīvoja pašā Barenca jūras krastā. Vietējie iedzīvotāji — sāmi, taču viņi mitinājās tālāk, tundrā. Armijnieku ģimenēm bija uzcelta sava pilsētiņa, kas sastāvēja no daudzstāvu mājām, veikaliem, skolām. Sievām darba nebija, taču medicīnas nozares pārstāvji tomēr tika pieprasīti. Izdevās iekārtoties darbā terapijas nodaļā, kur atradās viena ķirurģijas un viena ginekoloģijas palāta. Smagos ga-

● SIA «Preiļu slimnīca» medmāsa Annas Gerkis līdzšinējais darba mūžs aizvadīts, esot līdzās cilvēkiem viņu smagajās stundās. Anna joprojām pie sirdzēja gultas prot pienākt ar to lielo atbildības sajūtu, ar kādu viņa pirms vairākiem gadiem izvēlējās šo smago profesiju. Foto: A.Šņepsts

dījumos slimnieki ar helikopteriem tika nogādāti uz Murmansku. Medmāsām viņi šajā ceļā bija jāpavada. Annu, kā jau jaunāko, šādos komandējumos sūtīja bieži. Atmiņā saglabājušās daudzas neparastas situācijas no šādiem braucieniem. Reiz viņai nācās uz Murmansku pavadīt divus jaundzimušos. Viens bērniņš uz vienas rokas, otrs — uz otras, un lidaparāta piloti — šādā sastāvā medmāsa ar dārgo nastu devās ceļā. Žilbināja polārās dienas saule, pilotiem bija aizsargbrilles, bet Anna gandrīz neko nespēja saskatīt. Līdz Gremihai vienīgā satiksmē bija kuģis vai arī ārkārtas situācijā — helikopters. Piedzīvoti visādi gadījumi. Piemēram, atpakaļceļā, līdz helikoptera pacelšanās vietai braucot ar autobusu, viņu aizturēja šis robežsargi kā aizdomīgu personu. Slimniekus nācies pavadīt arī ar kuģi.

Ostā bija iespēja aplūkot arī krievu flotes milzeņus un lepnumu. Anna ir redzējusi slaveno atomledlauzi «Ļeņins», kas tajos laikos jaudas un iespēju ziņā bija īsts gigants. Tāpat arī «Arktiku», kas ar polārpētniekiem atgriezās no Ziemeļpola. Gar Barenca jūras krastu bazējās arī zemūdenes. Viņa atceras pieminekli, kas veltīts slavenās zemūdens «Komsomoļec» bojāejai. Skarba un lieģīga bija, un, droši vien, arī tagad ir, Ziemeļu karavīru ikdiena.

Ja klājas labi, par mājām nedomā

Annas vecākais dēls Voldemārs nāca pasaulē Gremihā. Bērns piedzima arī kolēģei, mazuļus abas pieskatīja uz mainām. Ziemeļniekiem tirdzniecībā apgāde bija vienreizēja, atceras Anna. Tolaik valdīja «zelta bums». Virsnieku kundzes tērēja vīru sapelnīto lielo algu, pērķot zeltlietas. Arī citas mantas — dārgus paklājus, dzīvokļu iekārtas, sadzīves tehniku, kas Latvijā un citviet nebija nopērkama, un konteineros sūtīja uz savām mājām. Kad Anna ieradās Ziemeļos, vīrs viņu sagaidīja jau ar labi iekārtotu dzīvokli, taču prombraucot uz Latviju, neko

līdzī nav ņēmuši. Pārtika bijusi izmeklēta, — veikalos varēja nopirkt dārgas zivis, istas delikateses, labu gaļu. Tostarp arī Rēzeknē ražotu iebiezināto pienu, «Laimas» šokolādes. Daudzas labas Latvijā sarāzotas preces ceļoja uz Ziemeļiem. Reiz nopirkuši modernu trīspoguļi. To apskatot, izrādījies, ka tas ražots Krāslavā.

Izbaidīts Barenca jūras paisums un bēgums, viss skaudrais ziemeļu skaistums. Polārās nakts, polārās dienas. Jocīgi, ja naktī ap pulksten diviem pie debesīm joprojām redzama saule. Atmiņā palicis ziemeļblāzmas neaizmirstamais starojums. Dienā laiks mainījies pat vairākiem lāgiem. Tundras meži pilni mellenēm, lācenēm, milzīgām baravikām. Sēņu tik daudz, ka bērņlapēm pat vīrsū neskatījies.

Ziemeļos dzīve bija kā pasakā. Pēc dzimtenes neskuma. Ja klājas labi, tad par mājām nedomā, saka Anna. Tur dienēja daudz latviešu puīšu, pat no Preiļu rajona. Tā ka savu valodu izdevās dzirdēt.

Nācās saprasties ar visdažādāko tautību cilvēkiem, jo apkārt bija raibums raibs cilvēku kokteilis — PSRS republiku pārstāvji — krievi, ukraiņi, kabardīnieši — balkāri, osetīni. Tomēr ar kolēģiem viņa sapratās ļoti labi, apguva krievu valodu un pēc atgriešanās mājās pat runājusi ar krievisku akcentu. Tas bija laiks, kad katram bija jāraksta sociālistiskās saistības (tiem, kas nezina, — socsaistības bija individuāla apņemšanās sociālisma labā kaut ko padarīt vairāk, ātrāk, labāk utt.), izrādījies, tādas vajadzējis sadomāt arī medmāsām.

Nācās iepazīt citu tautu tradīcijas. Runājot par tām, mēs visbiežāk iedomājamies dziesmas un dejas, taču īstenībā tas ir arī sabiedrībā valdošās normas, ierāžas, tikumi, nereti — nepieņemamas eiropiešu dzīvei. Kā baisms notikums joprojām atmiņā saglabāties stāsts par kādu kazahu ģimeni, kuru lolojums — bērniņš — visu acu priekšā auga pārticis un laimīgs, bet tikai pēc laika atklājās, ka dzīvokli iesprostots un pieķēdēts tiek turēts vēl viens

bērns. Kā izrādījās, pēc tās tautas senām tradīcijām, ja bērns piedzimst pirms laulībām, no tā jāatbrivojas, bet ģimene tomēr to bija paturējusi, taču lemjot šādu likteni.

Savu dēliņu Anna laidusi pasaulē reizē ar kādu kabardīnu — balkāru sievieti. Neticēsi, viņa saka, bet jaundzimušo balstiņas bijušas tik atšķirīgas. Annas mazulis brēcis «latviski», bet melnacainais zīdāinis, visiem par izbrīnu, sevi pieteicis, gulgojot un burbuļojot kā kalnu strauts.

Kad pagāja līgumā noteiktais laiks, vīrs tomēr sāļģojās pēc Latvijas. Te pasaulē nāca jaunākais dēls Jānis. Tagad vecākais dēls devies uz ārzemēm, strādā Norvēģijā. Arī ziemeļos. Jānis, tāpat kā tētis, savu dzīvi saistīja ar bruņotajiem spēkiem, bet tagad ir demobilizējies. Dēli iepriecinājuši mammu ar mazbērniem — ar mazmeitiņu Signi un mazdēlu Ernestu.

Pēc atgriešanās Anna iekārtojās ķirurģijas nodaļā, pēc tam tuberkulozes slimnīcā. Viņai laimējās strādāt vēl izcilā ķirurga Augusta Paipala vadībā vecajā ķirurģijas nodaļā. Šajā sakarībā medmāsai ir sarūgtinājums par to, ka Preiļos ielām doti dažnedažādi nosaukumi, kam nav nekāda sakara ar pilsētu, bet vietējo cilvēku, kas atdevusi savas zināšanas, spēku un enerģiju, piemiņa nav iemūžināta. Augustam Paipalam par savu atgriezto dzīvību jāpateicas daudziem. Kopš 1993. gada viņa strādā jaunajā ķirurģijas nodaļā.

Vislielākā atbildība — par dzīvībām

Man vienmēr ir laimējies būt kopā ar labiem cilvēkiem, arī pašlaik strādāju brīnišķīgā kolektīvā, teica medmāsa, kuras vieglās rokas, sirsnīgais smaidis, nomierinošā balss atvieglotus sāpju stundas ne vienam vien cietējam, palīdzējusi pārvarēt bailes un uztraukumu viņu tuviniekiem. Daudz labu vārdu viņa velta nodaļas ārstiem, jaukajām kolēģēm. Šīs profesijas pārstāvjiem ir uzticēta vislielākā atbildība — atbildība par cilvēku dzīvībām. Grūti esot norobežoties un neieļaut sevī tuvinieku bēdas, kas sēro par mīla cilvēka aiziešanu. Tomēr jau nākamajā palātā jāienāk ar smaidu, ar savaldību, ar uzmanrīnītošu balsi. Mūsu nodaļā nav vieglu gadījumu, saka medmāsa. Te nonāk pēc traumām, pēc operācijām. Uz mūžu acu priekšā palicis skats, kā avārijā cietušam tēvam pie slimnīcas loga pienesa baltu zārciņu ar viņa mazo bērniņu, kurš bija gājis bojā tajā pašā avārijā. Māmiņa neredzēja pat tik, viņa gulēja bez samaņas.

Arī paši mediķi ir neaizsargāti. Īpaši pašlaik, kad no valdības pusēs jūtams tik auksts cinisms pret medicīnu un reizē arī pret tiem cilvēkiem, kas saņem medicīniskos pakalpojumus. Neko jaunu jau es nevaru piebilst attiecībā par to, kā visi pūlamies nosargāt savu — Preiļu slimnīcu — no slēgšanas, saka Anna, taču bail pat iedomāties, ko tāda gadījumā darīsim mēs — pirmspensijas vecuma cilvēki. Šī neziņa par nākotni viņai ir ļoti smaga.

L.Rancāne

Preiļu Rozā koris uzsāk startu

● Beidzot uzfilmēts! Preiļos ieradusies operdziedātāja Ilona Bagele.

Sākums 1. lappusē.

Televīzijas šova «Koru kari» atlasē par tiesībām piedalīties Preiļukora sastāvā cīnījās 85 dziedoši, atraktīvi un dzīvespriecīgi jaunieši, kuri uz Preiļiem bija mērojuši ceļu no dažādām Latvijas vietām. Daudzi no viņiem savās pieteikuma anketās rakstīja, ka mācās vai strādā Rīgā, bet dzīvesvieta ir Preiļos, tāpēc nolēmuši piedalīties atlasē tieši dzimtajā pusē. Puišu un meiteņu pulciņos, gaidot atlasē sākumu, virmoja jautrs atkalredzēšanās prieks.

Atraktīvi ritēja filmēšana ar operdziedātājas Ilonas Bageles ierašanos. Viņa piebrauca vecā, elegantā, melnā «Volgā». Dziedātāja tika sveikta ar ziedu pušķi un ovācijām. Bet... televīzijas kameru turētāji bija nepielūdzami, — piebraukšana jāpārfilmē.

Puķu pušķis tiek atdots atpakaļ, «Volga» ar Ilonu pazūd aiz stūra un pēc brīža atkal lēni pieslid pie Preiļu novada kultūras centra, uz kura kāpnēm drūmējās sagaidītāji. Veras mašīnas durvis, tiek pasniegtas puķes. Operdziedone tuvojas, filmētāji filmē. Stop! Viss jāatkārto trešo reizi. Beidzot televīzijas ļaudis ar iesākumu ir apmierināti, un šova organizatori var ieņemt vietas lielajā zālē, kur uz spoži izgaismotas skatuves atbilstoši saviem reģistrācijas numuriem viens pēc otra vērtētāju priekšā stājas jaunieši.

Žūrija visiem lūdza izpildīt divas dziesmas, vienu latviešu, bet otru — vēlams — angļu valodā. Kaut arī pietika ar vienu — diviem pantiņiem no katras dziesmas, atlasē, kas sākās ap pusdienlaiku, ievilkās līdz

vēlai novakarei. Preilēnieši pārsvarā bija izvēlējušies tautas dziesmas, balādes, dziedāja arī latgaliski. Pēc uzstāšanās tika uzdoti arī jautājumi par muzikālo izglītību, balsis diapazona robežām.

Noklausoties apmēram pusi no klātesošajiem, tika veikta pirmā atlase, izvēloties 20 jauniešus, kuru balsis žūrijai bija šķitušas tikamākas. Lidzīga atlase notika arī pēc otrās grupas uzstāšanās. Pēc tam 40 jauniešiem vēlreiz nācās iziet «atsijāšanu», jo korim vajadzīgi 16 dalībnieki. Viņu vārdi taps zināmi tuvākajā laikā.

Vēl pirmsuzstāšanās drudzim valdot, «Novadnieks» aprunājās ar dažiem no klātesošajiem.

Aira Griboņika stāstīja, ka ļoti ļoti vēlas piedalīties šajā šovā:

—Tā ir laba iespēja sevi pierādīt uz lielākas skatuves. Es nodarbojos mūzikas jomā, uzstājos sarīkojumos, spēļu balles visa Latgales reģiona mērogā, pa reizei Vidzemē. Man patika pērnā gadā notikušais televīzijas šovs «Koru kari», tāpēc arī šodien esmu šeit. Ļoti patik arī kora «seja» — Ilona Bagele, kas, manuprāt, ir šarmanta, izglītota, interesanta sieviete.

Ilze Rožinska, Preiļu Valsts ģimnāzijas kora diriģente, stāstīja, ka mudinājusi tagadējos un bijušos dziedātājus pieteikties Preiļu korim:

— Man ir prieks, ka atlasē dalībnieku vidū ir gan mani tagadējie audzēkņi, gan arī bijušie. Viņiem sūtīju elektroniskās vēstules, pastāstīju par šīm iespējām, ieteicu tās izmantot. Pret šoviem izturas diezgan skeptiski, bet «Koru kari» veicina jauniešu attīstību, sekmē viņu muzikālo izglītību.

● Rit atlase, un žūrija ir pati nopietnība.

Ilze Rožinska izteica prognozes, ka Preiļu jaunieši veiksmīgi izturēs konkursa atlasē kārtas.

Elita Sapule, projekta «Koru kari» administratoriem bijusi doma par septiņiem korim. Šāds koru skaits piedalījās pērn notikušajā šovā.

— Uz kartes aplūkojot visu septiņu pilsētu ģeogrāfisko atrašanās vietu, secinājām, ka maz pārstāvēta Latgale, — sacīja Elita.

— Sapratām, ka nevēlamies Latgali apiet, bet sapratām arī to, ka nevaram atteikties ne no vienas pilsētas kora, ko jau bijām izvēlējušies. Tāpēc nolēmām, ka šogad šovā piedalīsies astoņi kori. Preiļus izvēlējāmies tāpēc, ka Daugavpils bija jau pārstāvēta pērn, rēzekniešiem bija savi argumenti, kāpēc viņi nevar piedalīties. Bet ar Preiļiem vienošanās tika panākta pusstundas laikā.

Preiļu kora vadītājs — kormeistars — būs Artūrs Mangulis, «Koru kari» skatītājiem labāk zināms kā pirmās sezonas Lielvārdes kora kormeistars. Savukārt Artūra Mangūļa dzīvesbiedrei uzticēta kora horeogrāfija, projekta «Koru kari» vadītājs un producents ir Aurelius Šlavas no Lietuvas. Šovu veidos kompānija no Lietuvas, bet radošā komanda sastāv gan no latviešiem, gan no lietuviešiem. Preiļu kora krāsa — rozā.

Elita Sapule stāstīja, ka atlasē dalībnieku skaita rekords piedzīvots Rīgā, kur pieteikušies 1000 jaunieši. Katrā pilsētā, kur jau notikusi atlase, ieradusies vidēji 100 potenciālo šova dalībnieku.

Preiļu Rozā koris ir radies, un tagad no

● Uzstāšanās notika tādā secībā, kādā jaunieši bija pieteikušies. Uz skatuves dalībnieks ar pirmo kārtas numuru — Uldis no Aizkalnes. Foto: A.Šņepsts

preilēniešu, latgaliešu un visu Latvijas iedzīvotāju atbalsta atkarīgs, vai tas kļūs par uzvarētāju. Bet pirmais koristu un atbalstītāju uzdevums — izvēlēties labdarības mērķi, kam uzvaras gadījumā tiks balva.

L.Rancāne

Durvis pēc rekonstrukcijas ver Smelteru bibliotēka

31. jūlijā durvis pēc rekonstrukcijas vēra Preiļu novada Saunas pagasta Smelteru bibliotēka. Svinīgajā notikumā piedalījās pašvaldības pārstāvji, bibliotekāri, lasītāji. Telpas ievērtēja Pieniņu Jēzus Sirds Romas katoļu draudzes prāvests Aigars Bernāns. Tā bija svētku diena arī celtniekiem no SIA «Elor», kas teicami veikuši ēkas rekonstrukciju.

Precīzas ziņas par Saunas pagasta Smelteru bibliotēkas dibināšanu arhīvos nav atrastas, «Novadniekam» teica Preiļu galvenās bibliotēkas vadītāja Sigita Brice. Pamatojoties uz ierakstu Preiļu rajona Bindaru (agrākais nosaukums) ciema Bindaru bibliotēkas grāmatā, var secināt, ka bibliotēka dibināta 1950. gada decembrī. Pašlaik tā ir Saunas pagasta kultūras, izglītības un informācijas iestāde, kas nodrošina pagasta iedzīvotāju bibliotekāro, bibliogrāfisko apkalpošanu un tapusi par plaša informācijas klāsta ieguves vietu. Bibliotēkai

izveidojušies cieši kontakti ar tuvumā esošo Salas pamatskolu.

Latvijas pašvaldību bibliotēku attīstības projekta «Trešais tēva dēls» ietvaros mainījies tās tehniskais nodrošinājums — iegūti trīs datori, izveidots pastāvīgs interneta pieslēgums un bezvadu pieeja interneta resursiem, tiek piedāvātas datu bāzes Letonika un NAIS. Visi bibliotēkas pakalpojumi iedzīvotājiem ir bezmaksas.

2008. gadā bibliotēku izmantoja 163 lietotāji, kas to apmeklēja 2387 reizes. Bibliotēka atradās šaurās, tai neatbilstošās telpās. Pērnā Saunas pagasta pašvaldība nolēma piedalīties Lauku atbalsta dienesta izsludinātajā projektu konkursā «Pamatpakalpojumi ekonomikā un iedzīvotājiem» ar projektu «Saunas pagasta Smelteru bibliotēkas rekonstrukcija». Beidzot pienāca diena, kad bija vērtējams rezultāts — pilnībā atjaunota, pievilcīga ēka. Par to prieks gan Smelteru iedzīvotājiem, gan arī ilggadējai bibliotēkas vadītājai Annai Čingulei.

● Saunas pagasta Smelteru bibliotēka jaunā veidolā.

Lappusi sagatavoja L.Rancāne

RIEBIŅU NOVADĀ

Ārkārtas domes sēdē nolemj slēgt Gailišu pamatskolu

No 1. septembra Riebiņu novadā būs par vienu skolu mazāk. Ārkārtas domes sēdē, kas notika 28. jūlijā, tika lemts par Riebiņu novada Gailišu pamatskolas slēgšanu.

Sēdē piedalījās 13 deputāti, to vadīja novada domes priekšsēdētāja vietnieks Pēteris Rožinskis, šādu informāciju «Novadniekam» sniedza Riebiņu novada domes sabiedrisko attiecību speciālists Rolands Naglis.

P.Rožinskis informēja domes deputātus, ka Gailišu pamatskolā mācās 20 skolēni, bet darba līgumi ir noslēgti ar 14 skolotājiem un 7 tehniskajiem darbiniekiem. Ņemot vērā skolēnu skaita prognozes Gailišu pamatskolā un skolas uzturēšanas izmaksas, domes priekšsēdētāja vietnieks aicināja domes deputātus balsot par sagatavoto lēmumprojektu — par Gailišu pamatskolas likvidāciju.

Tāpat priekšsēdētāja vietnieks informēja, ka Gailišu pamatskolas skolēniem tiks nodrošināts transports uz Riebiņu vidusskolu, kas atrodas aptuveni 6 kilometru attālumā no Gailišu ciemata.

Domes deputāte Margarita Krole aicināja atlikt jautājuma izskatīšanu, izveidot komisiju, kas izvērtēs situāciju Gailišu pamatskolā un citās novada skolās. Ierosinot balsot par deputātes M.Kroles priekšlikumu, ar 5 balsīm *pret* (M.Krole, I.Saitere, I.Ludāns, M.Bernāne, J.Sparāns), 7 balsīm *par* (V.Adamovičs, A.Pastars, P.Pastars, Ā.Pudule, P.Rožinskis, J.Ivanāns, A.Upenieks), 1 *atturas* (A.Sondors), nolēma neatbalstīt deputātes M.Kroles priekšlikumu.

Balsojot par sagatavoto lēmumprojektu, 7 deputātiem balsojot *par* (V.Adamovičs, A.Pastars, P.Pastars, Ā.Pudule, P.Rožinskis, J.Ivanāns, A.Upenieks), 5

deputātiem *pret* (M.Krole, I.Saitere, I.Ludāns, M.Bernāne, J.Sparāns) un 1 deputātam *atturas* (A.Sondors), tika nolemts, sākot ar 31. augustu, slēgt Riebiņu novada domes padotībā esošo izglītības iestādi — Riebiņu novada Gailišu pamatskolu.

Tāpat nolemts uzdot domes izpilddirektora vietniekam Jurim Leicim izveidot skolas likvidācijas komisiju (komisijai līdz 15.08.2009. veikt materiālo līdzekļu inventarizāciju un nodrošināt minēto līdzekļu nodošanu Riebiņu novada domei), kā arī veikt citas nepieciešamās darbības, kas saistītas ar Gailišu pamatskolas likvidāciju.

Nolemts uzdot Gailišu pamatskolas direktorei Valērijai Staņislavskai līdz 15. augustam normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā nodot dokumentus Latvijas valsts arhīvā.

Svētceļnieki devušies ceļā uz Aglonu

Novalts attālākajām vietām — Ventspils, Liepājas, Talsiem — ceļā uz Aglonu, uz Dievmātes Debesīs uzņemšanas svētkiem devušies pirmās svētceļnieku grupas. Kurzemiekiem vecicams ļoti liels gabals — ap 400 kilometriem. Svētceļotāju grupa no Ventspils izgāja jau 26. jūlijā, ticīgie no Liepājas un Talsiem — 27. jūlijā. Nule aizvadītajās brīvdienās ceļā uz Aglonu devās arī svētceļnieki no Jūrmalas un Rīgas. «Neatkarīgās» satiktie un aptaujātie kristieši atzinuši, ka šogad galvenās lūgšanas saistītas ar situāciju, kādā nonākuši valsts iedzīvotāji.

Svētceļniekiem jau izveidojušies savi ieradumi, sava dienas kārtība. Gājiena priekšgalā vienmēr tiek nests krucifikss, arī svētbildes, lozungi ar citātiem no Svētajiem Rakstiem. Ceļotāju grupiņas pavada priesteri, kas vada lūgšanas, svētbrižus, pārziņa maršrutu, kurš pirms gājiena tiek saskaņots, sarunātas vietas nakšņošanai. Gājējiem līdzī brauc arī transporta līdzeklis ar svētceļnieku personīgajām man-

tām. Gājiena laikā ticīgie lūdzas par sev svarīgām lietām, par ģimeni, par citiem tuviniekiem. Izlūdz veselību, lūdzas par to, lai ģimenes locekļiem būtu darbs, lai viņus nepiemeklē nedienas.

Augusta pirmajās nedēļās aizvien biežāk nākas uz ceļiem satikt svētceļnieku bariņus, redzēt viņus atpūtā šosejas malā. Nerakstīts uzvedības likums arī braucējiem, — sastopot uz ceļa svētceļnieku grupu, automašīnai tiek samazināts ātrums, tādējādi izrādot cieņu gājējiem, kuri iet ne tikai ar savām domām un lūgšanām, bet simboliski pārstāv arī visus tos cilvēkus, kam ir jāstrādā un kas nevar atļauties piedalīties svētceļojumā.

Svētceļnieki ar pateicību uzņem arī piedāvātās naktsmājas, spirdzinājumus — pienu, sulas, kompotu, ābolus, ogas un citu cienastu.

Galamerķi Aglonā svētceļniekiem jānokļūst vēl pirms 15. augusta.

Vakardien uz organizatorisko tikšanos pulcējās arī tie Preiļu draudzes locekļi, kas gatavojas doties svētceļojumā.

VĀRKAVAS NOVADĀ

Novada pirmie darbi pēc apvienošanās

Noliek deputāta pilnvaras

Vārkavas novada jaunievēlētā dome sanākusi jau uz divām sēdēm. Pirmajā, ārkārtas, sēdē tika pieņemts lēmums izbeigt deputāta Elmāra Sparāna (vēlētāju apvienība «Mūsu laiks») pilnvaras, pamatojoties uz viņa personīgo rakstveida iesniegumu par savu pilnvaru nolikšanu. Līdz ar to deputāta mandāts piešķirts tās pašas vēlētāju apvienības «Mūsu laiks» nākamajam, visvairāk balsu guvušajam, deputātu kandidātam Pēterim Kuzminovam.

Izveidotas komitejas

Vārkavas novada deputāti pieņēmuši lēmumu izveidot finanšu pastāvīgo komiteju septiņu cilvēku sastāvā un ievēlēt tajā deputā-

tus: A.Vilcāni, M.Bitinas, J.Purviņu, A.Štagaru, Z.Laizāni, L.Lazdāni, S.Malnaču. Par komitejas priekšsēdētāju ievēlēja A.Vilcāni.

Izveidota arī sociālo, izglītības un kultūras jautājumu pastāvīgā komiteja sešu cilvēku sastāvā. Tajā ievēlēti deputāti: A.Brakovska, Z.Cirša, H.Ērgle, L.Kivleniece, J.Lazdāns. Komiteju vadīs A.Brakovska.

Attīstības un infrastruktūras pastāvīgā komiteja darbosies triju cilvēku sastāvā, un tie būs deputāti L.Kivleniece, J.Lazdāns, M.Bitinas. Par komitejas priekšsēdētāju apstiprināta L.Kivleniece.

Noteikts domes priekšsēdētājas atalgojuma lielums

Domes sēdē nolemts noteikt

novada domes priekšsēdētājas mēneša algas likmi 900 latu apmērā (pirms nodokļu nomaksas). Sakarā ar izmaiņām likumdošanā deputātu darba samaksa būs zināma pēc šī gada 1. septembra.

Deleģē darbam rajona komisijā

Ar novada domes lēmumu domes priekšsēdētāja Antra Vilcāne deleģēta darbam rajona pašvaldības reorganizācijas uzraudzības komisijā.

Nosaka administratīvo centru, paraksta tiesības un lemj par budžeta apvienošanu

Ārkārtas sēdē nolemts par Vārkavas novada administratīvo cen-

tru noteikt Vecvārkavu.

Deputāti nolēma, ka paraksta tiesības tāpat kā novada domes priekšsēdētājai A.Vilcānei būs arī domes priekšsēdētājas vietniecei A.Brakovskai.

Nolemts arī apvienot bijušo vietējo pašvaldību — Vārkavas pagasta padomes un Vārkavas novada domes — budžetus.

Izbeigta Vārkavas pagasta bāriņtiesas darbība

Domes deputāti izskatījuši jautājumu par Vārkavas pagasta bāriņtiesu. Sakarā ar to, ka tiks veidota viena bāriņtiesa Vārkavas novadā, nolemts izbeigt Vārkavas pagasta bāriņtiesas darbību. Tās pārtraukšanai jānotiek ne vēlāk par 2009. gada 30. septembri.

Reorganizē Rimicānu pamatskolu

Rimicānu pamatskola tiks reorganizēta un pārveidota par Rimicānu pirmsskolas izglītības iestādi. Šādu lēmumu Vārkavas novada domes deputāti pieņēma 29. jūlijā notikušajā domes sēdē. Skolas reorganizācija tiek veikta, sākot ar 2009./2010. mācību gadu. Sēdē apstiprināts Rimicānu pirmsskolas izglītības iestādes nolikums. Rimicānu pamatskolas direktore Velta Ziemele pilnvarota iesniegt nepieciešamos dokumentus skolas reorganizācijas saskaņošanai un jaunās iestādes reģistrēšanai izglītības iestāžu reģistrā. Lēmums stāties spēkā pēc saskaņošanas ar LR Izglītības un zinātnes ministriju.

Kultūras dzīve neapsīkst

Neraugoties uz krīzi, Vārkavas novadā kultūras dzīves aktivitātes nav apstākušas visu vasaru.

Folkloras kopas «Dzeipurs» un «Vecvārkava» kopā ar saviem vadītājiem Andri Vingri un Romualdu Kairānu piedalījās XXII Starptautiskajā folkloras festivālā «Baltica 2009». Katrs kolektīvs bija nopinis ozollāpu vainagu un pēc gājiena ievija savu vainagu kopējā vitnē, kas sastāvēja no visu pārējo Latvijas folkloras kopu atvestajiem vainagiem. Lielais vainags tika apvīts ar Brīvības pieminēkli. Romualds Kairāns ar citiem kopu vadītājiem bija uzacīnāts uz pieņemšanu pie Valsts prezidenta Valda Zatlera. Abu ko-

pu līdzdalība festivālā bija iespējama, pateicoties novada domes atbalstam.

Vārkavas novada kultūras dzīvi kuplina arī atsevišķas cilvēku kopas ar savām aktivitātēm. Tā ik vasaras kapusvētku laikā, kad dzimtajā pusē ierodas daudzi tālumā dzīvojoši novada ļaudis, ar gada lielāko izrādi visus iepriecina Upmalas teātra draugi. Šoreiz scenāristes un režisores Anitas Brakovskas vadībā viņi bija sagatavojuši izrādi «Pieskārieni jeb dzīves mirkli». Anita Brakovska bija iniciatore vēl kādam jaunam notikumam, — viņa bija sarīkojusi Vārkavas vidusskolas 22. izlaiduma absolventu salidojumu.

Vairākos koncertizbraukumos vasarā devusies deju kopa «Dzi-

ves virpulis». Dejojās piedalījās Eiropas senioru deju kolektīvu festivālā Lubānā, uzstājās Latvijas senioru deju apvienības koncertā «Saimiņecai gosti beja» Aglonā, bet tagad gatavojas braucienam uz 6. Starptautisko senioru festivālu Jūrmalā.

Bet kultūras un sporta darba organizatori gatavojas jau jauniem notikumiem. 8. augustā Vārkavas vidusskolas stadionā notiks gadskārtējie novada sporta svētki. To programmā paredzēts volejbola turnīrs, katrā komandā spēlēs pa četriem cilvēkiem, sacensības strībolā (pa trīs dalībniekiem). Darbosies piepūšamās atrakcijas bērniem, notiks spēkavīru, kā arī jautrās stafetes. Par sporta svētku norisi rūpēsies novada domes

sporta metodiķi Edgars Vaivods un Staņislavs Štanķevičs.

8. augustā paredzēta arī jaunās estrādes atklāšana Vecvārkavā. Kā pirmie to iemēģinās jaunības svētku dalībnieki no Upmalas un Rožkalnu pagastiem. Vārkavas pagasta pilngadnieki sveikti jau vasaras sākumā. Estrādes atklāšanas dienā pēc jaunības svētkiem sekos balle.

8. augustā novada ļaudim paredzētas dažādas izklaides. Vārkavā pulcēsies ikgadējo Latgales novada amatierteātru saietā dalībnieki. Tas notiks jau 11. reizi. Savu vēlēšanos piedalīties jau izteikuši Daugavpils tautas teātris «Is-

kateļ», Rudzātu pagasta teātris, Līvānu kultūras centra teātris, Rogovkas dramatiskais kolektīvs. Katru gadu līdz šim saietā piedalījušas arī Upmalas un Vārkavas teātra draugu kopas. Cīemos grās ierasties arī tālāki viesi — Ogres kultūras centra teātris ar izrādi «Šveiks». Latgales novada amatierteātru saietā «Vārkava – 2009» atklāšana risināsies Vārkavas tautas nama dārzā, izrādes notiks gan brīvdabā, gan arī tautas nama zālē. Kā līdz šim ierasts, notiks izrādes izbraukumā. Pilišķu ciemā skatītāji varēs sekot rogovkiešu attēlotajiem notikumiem izrādē «Sausā lapa».

Līvānu novadā veidos alternatīvās aprūpes centru

Apstiprināts Līvānu novada domes projekts «Alternatīvās aprūpes pakalpojumu centra izveide Līvānu novadā». Kā informē Līvānu novada domes sabiedrisko attiecību speciāliste Indra Artemjeva, tā ietvaros plānots rekonstruēt Līvānu novada domei piederošo ēku Rožupes pagastā, Draudzības laukumā, izveidojot tur sociālās aprūpes un rehabilitācijas centru, kā arī ģimenes atbalsta (krīzes) centru.

Projekta galvenā mērķa grupa ir Līvānu novada iedzīvotāji, kuri jau šobrīd izmanto sociālās aprūpes pakalpojumus citās pašvaldībās un SIA «Līvānu slimnīca» sociālās aprūpes nodaļā, kā arī sociālā riska grupu pārstāvi, kam centrā piedāvātie pakalpojumi ir nepieciešami periodiski. Pakalpojumi tiks sniegti arī citu pašvaldību iedzīvotājiem, ar ko Līvānu novada dome ir jau noslēgusi vai slēgs sadarbības līgumus. Tas nodrošinās centram papildus finansējumu.

Divstāvu ēkā plānots ierīkot arī atsevišķas telpas, kur īslaicīgi izmīnāt grūtībās nonākušas ģimenes. Vairumā gadījumu šāds

patvērumš nepieciešams sievietēm ar bērniem, kas cieš no emocionālas un fiziskas vardarbības ģimenē.

Līdz šim Līvānu novadā nebija ne pansionāta veciem un vientuļiem cilvēkiem (arī SIA «Līvānu slimnīca» sociālās aprūpes nodaļā ir vien 15 gultasvietas), ne patversmes, kur izmīnāt no nelabvēlīgajām ģimenēm izņemtos bērnus. Par šiem pakalpojumiem Līvānu novada dome maksāja citām pašvaldībām, kur tādas iespējas ir. Pēc alternatīvās aprūpes centra izveides minētie līdzekļi turpmāk paliks Līvānu novadā. Ieguvēji būs arī pakalpojumu saņēmēji, kuriem vairs nevajadzēs doties tālu prom no dzimtās puses, bet būs iespēja palikt uz vietas novadā. Arī radnieki varēs viņus apmeklēt biežāk.

Plānots, ka aprūpes centra būvniecība varētu uzsākties nākamā gada pavasarī, bet visus projektā plānotos darbus jāpabeidz līdz 2011. gada nogalei. Vienlaicīgi centra telpās varēs uzturēties 43 personas (18 bērni un 25 pieaugušie).

Projekts tiks īstenots ar Eiropas reģionālās attīstības fonda atbalstu. Tā kopējās izmaksas plānotas 628 773 latu apmērā.

Top aktīvā tūrisma centrs

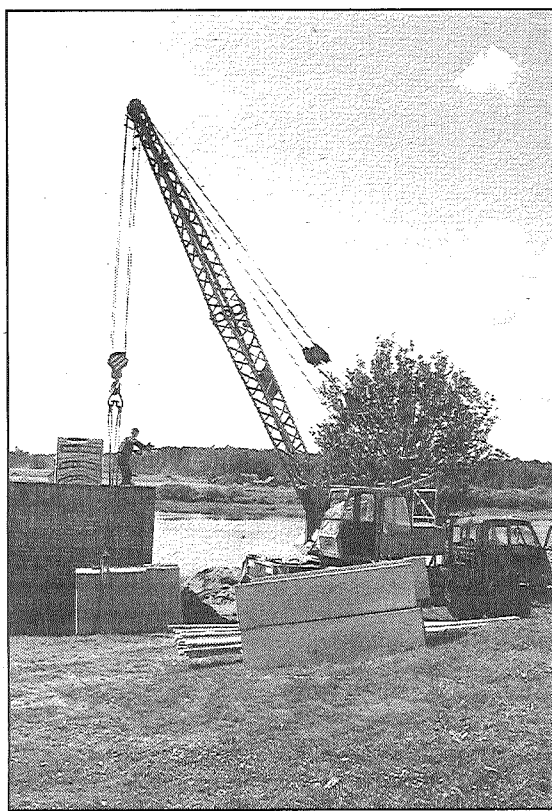
Līvānos turpinās bijušās laivu stacijas rekonstrukcijas darbi, te līdz vasaras beigām taps aktīvā tūrisma centrs. Tas atradīsies uz pussalas starp Daugavu un Dubnu līdās Latgales mākslas un amatniecības centram.

Kā informē Līvānu novada domes sabiedrisko attiecību speciāliste Indra Artemjeva, aktīvās atpūtas centra atklāšana būs viens no galvenajiem šī gada Eiropas Mobilitātes nedēļas pasākumiem Līvānos, kā arī būs saistīts ar starptautiskajiem Ūdens sporta un aktīvā tūrisma svētkiem. Tie norisināsies 18. un 19. septembrī, un tiek prognozēts, ka gan aktivitāšu apjoma, gan apmeklētāju skaita ziņā būs viens no lielākajiem šī gada pasākumiem Latvijas — Lietuvas pārrobežu sadarbības programmā.

Pēc jaunā centra atklāšanas 18. septembra pēcpusdienā sāksies komandu sacensības dažādās aktīvās atpūtas un sporta disciplīnās, — laivu nobraucieni pa Dubnu, velo orientēšanās un veiklības braucieni, stafetes. Būs iespēja nokārtot velosipēda vadītāja eksāmenu un saņemt velosipēda vadītāja apliecību. Paredzēta arī velosipēdu un velosipēdistu modes skate. Savukārt Līvānu novada izglītības iestāžu darbinieku komandām būs iespēja sevi apliecināt neierastākās novada izglītības iestāžu darbinieku sporta spēlēs. Svētkos piedalīsies ne vien līvānieši, bet arī citu Latgales novadu pārstāvi, kā arī komandas no vairākiem Lietuvas apgabaliem.

Otrās dienas nozīmīgākie pasākumi būs brīvības konference «Aktīvā atpūta un veselība», kurā uzstāsies eksperti veselības, tūrisma, satiksmes drošības un citās jomās, akcija «Ritenis pie riteņa garākās Latvijas Rīgas ielas garumā», BNX paraugdemonstrējumi. Turpināsies stafetes, airēšanas slaloms, modes skates otrā kārtā. Interesentiem būs iespēja iejusties autobraucēju — šoferu un pasažieru lomās, izmēģinot simulētas avārijas situācijas, lai pārliecinātos par drošības jostas nepieciešamību.

Līvānu pilsēta jau ceturto gadu piedalās Eiropas

● Līvānos uz pussalas starp Dubnu un Daugavu aizvien skaidrāk izemējas topošā aktīvā tūrisma centra aprīse.

Mobilitātes nedēļas, kas risinās katru gadu no 16. līdz 22. septembrim, atzīmēšanā vietēja mērogā. Šogad Mobilitātes nedēļas pasākumi apvienoti ar Ūdens sporta un aktīvā tūrisma svētkiem un centra atklāšanu, kad tiks paziņots centra logo izstrādes konkursa uzvarētājs, kā arī radošo darbu konkursa «Aktīvā atpūta un veselība» rezultāti. Darbi konkurssam bija jāiesniedz līdz 4. augustam.

Skoderdienas ar bankas atbalstu

● Līga Zundāne, biedrības «Baltā māja» brīvprātīgā, atklāj jauno šūšanas darbnīcu. Līga palīdzēs līvāniešiem veikt apģērbu remontu.

Pašreizējā krīzes situācijā ģimenēm un arī individuāli cilvēkiem ir svarīgs katrs mazumiņš, ko prot un spēj paveikt saviem spēkiem, lai samazinātu izdevumus ikdienā vajadzīgu lietu iegādei. Sievietes atkal liek lietā šūšanas prasmes, vai arī apgūst tās no jauna. Līvānu novadā dažāda gadagājuma sievietes var izmantot Līvānu biedrībā «Baltā māja» atklāto šūšanas darbnīcu, kas tapusi projekta «Skroderdienas Līvānos» ietvaros. Projekta finansiāli atbalstīja VAS Hipotēku bankas klientu klubs «Mēs paši».

Projekta koordinatore Inguna Badune «Novadnieku» informēja, ka darbnīcā uzstādīta šujmašīna, overloka aparāts. Sagādāti arī šūšanas piederumi. Darbnīcu var apmeklēt ikviens, kas vēlas salabot apģērbu, vai arī apgūt šūšanas iemaņas un pašūt kaut ko jaunu. Lai viss sanāktu kā iecerēts, darbošanās notiek brīvprātīgās palīdzības Līgas Zundānes vadībā.

Bet darbnīcas atklāšana bija ievērojams notikums, jo tajā piedalījās pats labākais visu laiku skroderis — izrādes «Skroderdienas Silmačos» varonis Ābrams. Padomus uzklausīja aktīvas darbnīcas apmeklētājas, kas nopietni ķērušās pie šūšanas darbiem, un jau oktobrī savus darinājumus nodos plašākam vērtējumam iepilnnotajā modes skatē «Krīzes inovācijas». Skates tēriem tiks izmantoti Sarkana Krusta Līvānu novada nodaļas sarūpētie audumi un lietotie apģērbi.

Rožupieši apgūst bitenieku iemaņas

Rožupes pagastā vairākas ģimenes šovasar nopietni apgūst iemaņas biškopībā. Bišu saimes, stropi un inventārs sagādāti projekta «Biškopības attīstība Rožupē» ietvaros. Šo projektu atbalsta Starptautiskā organizācija «Heifer International», projekts tiek realizēts ar Līvānu biedrības «Baltā māja» starpniecību.

Pie jauniem bišu stropiem un saimēm tikušas 15 ģimenes. Katra no tām saņēmusi divus stropus ar bišu saimēm un atbilstošu dravniecības inventāru. Lai bitēm būtu, kur ievākt medu, uzdāvinātas arī to augu sēklas, kas saldu ma vācējām vislabāk patīk. Ģimenes saņēma arī cukuru bišu piebarošanai.

«Novadnieks» biedrībā «Baltā māja» noskaidroja, ka bišu saimes izaudzētas sertificētā zemnieku saimniecībā «Ceļmalītes» Smiltēnes novadā. Savukārt bišu īpašnieki zināšanas apguvuši pieredzējušu biškopju Alda Mālnieka un Mārites Vucenlāzānes vadībā, viņus mācījuši arī biedrības «Baltā māja» lektori.

Izskanēja pirmais mūzikas festivāls

Tūkstošiem skatītāju pārpildītajā Zaķu salā Līvānos 1. augustā pirmoreiz izskanēja Latgales mūzikas festivāls. Tie, kas jauko vasaras vakaru bija nolēmuši pavadīt kopā ar iecienītām mūziķu grupām, stāstīja, ka ap pusnakti jau bija iztīrģots vismaz astoņi tūkstoši ieejas biļešu, bet klausītāji joprojām turpināja ierasties gan kājām, gan braukšus. Festivāla apmeklētājiem bija iespēja uz salas uzcelt arī teltis. Dienas koncertā sevi parādīja varēja jauni, talantīgi mūziķi, kam tika atvēlēta skatuve, taču populārākie mākslinieki muzicēja vakarā.

Kā «Novadnieku» informēja Līvānu novada domes sabiedrisko attiecību vadītāja Indra Artemjeva, festivālu rīkoja brāļi Jānis un Atis Auzāni, un, protams, ar ovācijām tika uzņemts Ata Auzāna Oranžais koris. Iecere par šo festivālu dzimusi starp debesīm un zemi, kad abi brāļi lidmašīnā devušies uz Spāniju pēc atskaņošanas aparatūras Līvānu kultūras centram.

Protams, abu brāļu idejas īstenošanai bija vajadzīgs pašvaldības

● Pirmais Latgales mūzikas festivāls Līvānos ieguva nedalītu skatītāju un dalībnieku atsaucību.

atbalsts. Līvānu novada dome, kā arī kultūras centrs šo iniciatīvu atbalstīja, rīkotāji uz sadarbību aicināja arī Latgales producentus. Abu koncertu skaņu režisors bija Atis Auzāns, Jānis veica darbu aizkulisēs, rūpējoties par raitu un dinamisku koncertu gaitu, savukārt festivāla vadītāja pienākumu

veica Lauris Reiniks. Pasākums tika ierakstīts DVD, lai to kā pateicību saņemtu mākslinieki, kas piedalījās koncertā.

Festivālā muzicēja grupas «Bez PVN», «Dabasu Durovys», «Elpa», «Laimas muzikanti», «Likteneigais pagrīzīns iz Vainovu» un citas.

Komisija ierosina pasākumus piena produktu tirgus stabilizēšanai

Eiropas Komisija turpinās darīt visu iespējamo, lai atbalstītu piena ražotājus un stabilizētu piena produktu tirgu. Ziņojumā par piena produktu tirgus stāvokli Komisija apkopojusi pasākumus, kas var līdzēt, risinot sarežģīto situāciju tirgū.

Komisija turpinās izmantot pašreizējos instrumentus — intervenci, atbalstu privātai uzglabāšanai un eksporta kompensācijām. Lauksaimnieki varēs laikus saņemt tiešos maksājumus, kā arī tikko uzsāktā jauna piena nozares veicināšanas programmu sēriju. Starp citiem potenciālajiem pasākumiem jāmin iespēja iekasēt maksājumus no ražotājiem, kas pārsniedz piešķirto kvotu, un ar iegūtajiem līdzekļiem finansēt brīvprātīgu atteikšanos no piena ražošanas, kā arī lauksaimnieku iekļaušana valsts atbalsta pagaidu krīzes sistēmā. Saskaņā ar pagājušā gada «veselības pārbaudes» vienošanos dalībvalstis var pārdalīt atbalstu par labu lauksaimniekiem. Lai palīdzētu piena ražotājiem, var izmantot arī lauku attīstības politikas piedāvātos variantus. Komisija turpina izmeklēt iespējamās pret konkurenci vē-

stas darbības pārtikas piegādes ķēdē, jo īpaši piena nozarē. Ievērojot jūnija Eiropadomes secinājumus, Komisija neatceļ pieņemtos kvotu sistēmas lēmumus.

«Mums jā dara viss iespējams, lai palīdzētu piena ražotājiem situācijā, kad krasī samazinājušās cenas,» solīja lauksaimniecības un lauku attīstības komisāre Marianna Fišere Bola. «Mēs turpināsim izmantot visus pieejamos pasākumus tirgus stabilizēšanai. Taču, kā skaidri norādījusi Eiropadome, lēmums pakāpeniski atteikties no kvotām netiks mainīts. Uzsāktās politikas maiņa situāciju nerisinātu — tā tikai sašķobītu uzticību pieņemtajiem lēmumiem.»

Izmantojamie pasākumi ir šādi.

✓ Janvāra sākumā Komisija sāka atbalstu sviesta privātai uzglabāšanai. Šogad jau ir uzglabātas 113 500 tonnas. Privātās uzglabāšanas atbalsta termiņš tiks pagarināts līdz 2010. gada februārim.

✓ Sviesta un vājpiena pulvera intervences uzpirkšana sākās 1. martā. Komisija ierosina pagarināt termiņu līdz 2010. gada 28. februārim, kad sākas jauna intervences sezona. Komisija ir ierosinājusi pagarināt tās inter-

vences pilnvaras 2010. gadā, ja situācija tirgū nebūs uzlabojusies. Jau ir iepirkts 81 900 tonnu sviesta un 231 000 tonnu vājpiena pulvera.

✓ Piena produktu eksporta kompensāciju izmaksa atsākās janvārī. Saņemto kompensāciju summas ļauj eksportētājiem konkurēt ar cenām pasaules tirgū. Komisija turpinās piedāvāt kompensācijas, kamēr vien tās būs nepieciešamas.

✓ Nesen pilnveidota ES skolu piena shēma. Patlaban tiek spriests, kā to padarīt vēl pievilcīgāku.

Komisija izņēmuma kārtā ļaus dalībvalstīm izmaksāt līdz 70 % tiešo maksājumu lauksaimniekiem no 16. oktobra, nevis 1. decembra.

✓ Dalībvalstis var piešķirt *de minimis* valsts atbalstu vai aizdevumus ar tirgus nosacījumiem, lai palīdzētu piena ražotājiem risināt likviditātes problēmas.

✓ Varētu apsvērt grozījumus valsts atbalsta pagaidu krīzes sistēmā.

✓ Tas ļautu līdz 2010. gada beigām katram lauksaimniekam izmaksāt līdz EUR 15 000, no kuriem atņemt attiecīgā lauksaimnieka saņemto *de minimis* atbalstu.

✓ Komisija nākusi klajā ar jaunu piena produktu veicināšanas programmu sēriju.

✓ Ar «veselības pārbaudi» tika ieviesta iespēja starp lauksaimniekiem un nozarēm vienā dalībvalstī pārdalīt noteiktu tiešo maksājumu daļu. Dalībvalstis var, piemēram, piedāvāt atbalstu neaizsargātai piena nozares lauksaimniecībai.

✓ Lauku attīstības politika paredz vairākus pasākumus, kas var palīdzēt restrukturizēt piena nozari. «Veselības pārbaudē» piena nozares restrukturizācija tika minēta kā viens no aktuālajiem jautājumiem, kuriem izmantotajai lauku attīstības papildu līdzekļi.

✓ Starp iespējām jāmin priekšlaicīga pensionēšanās, investīciju atbalsts, maksājumi piena ražotājiem mazāk labvēlīgos apgabalos, atbalsts tādiem piena ražošanai, kas nekaitē videi, un atbalsts dzīvnieku labturību uzlabojošai praksei.

✓ Komisija ievieš «ceļvedi», kas ierosināts Paziņojumā par pārtikas cenām Eiropā, un izskata iespējas izveidot jaunu cenu monitoringa sistēmu.

✓ Tiek izmeklētas iespējamās pret konkurenci vērstas darbības pārtikas piegādes ķēdē, jo īpaši

piena nozarē.

✓ Ja Komisija konstatēs, ka konkurence nedarbojas, tā izmantos visas Līgumā paredzētās pilnvaras. Vienlīdz būtiska loma ir valstu konkurences iestādēm.

✓ Jārosina piena ražotāji efektīvāk sadarboties ražotāju organizācijās, tādējādi palielinot savu ietekmi un sekmīgāk aizstāvēt intereses.

Kvotu sistēma

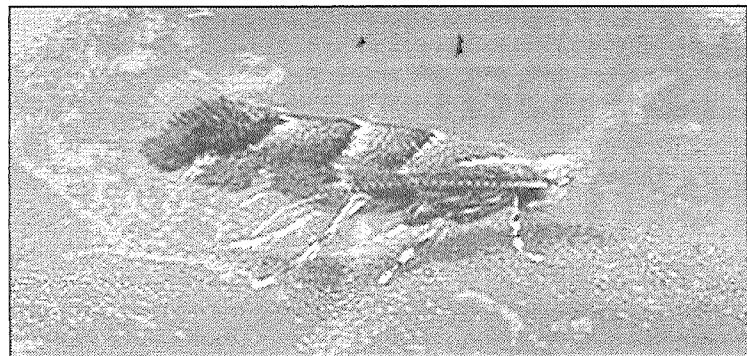
Eiropadome aicināja Komisiju iesniegt «iespējamos pasākumus piena tirgus stabilizācijai, vienlaikus ņemot vērā veselības pārbaudes iznākumu».

Kvotu sistēmas maiņa būtu pretrunā ar «veselības pārbaudes» iznākumu. Tāpēc kvotu samazinājums vai jau piešķirto kvotu palielinājumu iesaldēšana nav pieļaujama.

Turklāt ražošanas apjoms tik un tā patlaban ir par 4,2 procentiem mazāks nekā kvotas.

Komisija ierosina dalībvalstīm uzlikt papildu maksājumus ražotājiem, kas pārsniedz savu individuālo kvotu, un izmantot iegūtos līdzekļus, finansējot brīvprātīgu atteikšanos no piena ražošanas vai pārdalot tos prioritārajām grupām.

Kāpēc kastaņiem brūnas lapas?

● Zirgkastaņu minējošā kode.

Šovasar Daugavpils novada Višķu pagastā un citviet Latgalē kastaņu alejās konstatēti līdz šim pie mums mazāk pazīstama kaitēkļa — zirgkastaņu minējošās kodes (*Cameraria ohridella*) — bojājumi, informē Valsts augu aizsardzības dienesta Latgales reģionālās nodaļas vecākā eksperte agronomijā Anīta Trūpa.

Zirgkastaņu minējošai kodei ļoti patīk parastās zirgkastaņas (*Aesculus hippocastanum*) lapas, uz kurām tās dēj olas. No tām attīstās kāpuri. Kaitēkļa kāpuru bojājumu rezultātā kastaņu lapas brūnē, sačokurojas, sakalst un priekšlaicīgi nobirst. Atkarībā no klimatiskajiem laika apstākļiem, īpaši karstā un mitrā laikā, kāds ir šovasar, var attīstīties pat līdz piecām paaudzēm gadā. Pieaugušās kodes parādās aprīlī no kūniņām, kas ir pārziemojušas turpat zem kokiem nobirusajās lapās. Kūniņas ir sala izturīgas, tās var izdzīvot pat pie temperatūras -23°C. Zirgkastaņu minējošās kodes kūniņa attīstās zidainā koko-

nā uz lapas divu nedēļu laikā. Šajā stadijā tā var palikt pat 6-7 mēnešus un tā arī pārziemo. Veģetācijas periodā šo kaitēkli ir iespējams ieraudzīt visās tā attīstības stadijās.

Neskatoties uz zirgkastaņu minējošās kodes nodarītajiem kaitējumiem šajā vasarā, tiek uzskatīts, ka kaitējumi nav būtiski koku veselībai, tie neveicina koku nokalšanu. Literatūrā ir minēts, ka koki tiek bojāti veģetācijas perioda vidū, kad vēl nav uzkrājuši pietiekami daudz barības vielu. Ja tas turpinās vairākus gadus pēc kārtas, koki tiek novājināti un var iet bojā. Zirgkastaņas parasti izdzīvo pat pēc atkārtotas kaitēkļu invāzijas un nākamā gadā salapo atkal.

Zinot to, ka zirgkastaņu minējošās kodes kūniņas pārziemo kritušajās lapās, lai ierobežotu pieaugušo īpatņu izlidošanu nākamajā pavasarī, lapas rudenī jāsavāc un jāsadedzina.

Zirgkastaņu minējošai kodei ir dabiskie ienaidnieki, galvenokārt dažādas plēsējcerces un nematodes, taču masveida savairošanās gadījumos to nozīme ir niecīga.

Finansējumu pasākumiem, kas vērsti uz ekonomiskās aktivitātes stimulēšanu, un papildus Eiropas naudu virzīs piena nozares pārstrukturizēšanai

Aizvadītajā Latvijas Lauku attīstības programmas 2007.-2013. gadam (LAP) Uzraudzības komitejas sēdē tika lemts par finansējuma pārdali LAP pasākumu ietvaros, tādējādi veicinot to pasākumu ieviešanu, kas vērsti uz ekonomiskās aktivitātes stimulēšanu, kā arī par Eiropas Komisijas papildus piešķirto finansējumu 14,59 miljonu eiro jeb Ls 10,25 apmērā, kas piešķirts Latvijai no Eiropas Ekonomikas atveseļošanās plāna, ko nolēma virzīt piena nozares pārstrukturizēšanai, informē Zemkopības ministrijas Preses un sabiedrisko attiecību nodaļas pārvaldes vecākā referente Viktorija Kalniņa.

Ņemot vērā šā brīža ekonomisko situāciju valstī un tās lejupslīdes tendenci, lai nodrošinātu tādu pasākumu ieviešanu, kas vērsti uz tūlītēju ekonomiskās aktivitātes stimulēšanu lauku teritorijā, kā arī nodrošinātu lauksaimniecības uzņēmumu darbības efektivitātes paaugstināšanu, tika lemts par atsevišķu LAP pasākumu finansējuma samazinājumu vai pat pārtraukšanu.

Sēdē tika nolemts, ka *pasākumi, kuri netiek turpmāk ieviesti ir:*

✓ «Atbalsts jaunajiem lauksaimniekiem», taču, lai sniegtu priekšrocības jaunajiem lauksaimniekiem un veicinātu jauno lauksaimnieku aktivitāti, LAP pasākuma «Lauku saimniecību modernizācija» ietvaros paredzēts palielināt atbalsta intensitāti tieši *jauno lauksaimnieku* iesniegtajiem projektiem;

✓ «Priekšlaicīgā pensionēšanās»;
✓ «Konsultāciju pakalpojumu izmantošana»;
✓ «Daļēji naturālo saimniecību pārstrukturizācija»;
✓ «Ražotāju grupas»;
✓ «Lauku mantojuma saglabāšana un atjaunošana».

Savukārt LAP pasākumi, kuriem daļēji atbalsts tiks samazināts ir:

✓ «Arodapmācības un informācijas pasākumi» par Ls 6,3 milj;
✓ «Lauku saimniecību modernizācija» par Ls 20

milj.;

✓ «Infrastruktūra, kas attiecas uz lauksaimniecības un mežsaimniecības attīstību un pielāgošanu» par Ls 2,9 milj.;

✓ «Lauksaimniecībā neizmantojamās zemes pirmreizējā apmežošana» par Ls 2,7 milj.;

✓ «Mežsaimniecības ražošanas potenciāla atjaunošana un preventīvu pasākumu ieviešana» par Ls 3,6 milj.;

✓ «Turisma aktivitāšu veicināšana» par Ls 10 milj.

Veicot šo finanšu pārdalījumu, finansējums tika palielināts LAP pasākumiem «Maksājumi par nelabvēlīgiem laikapstākļiem teritorijās, kas nav kalnu teritorijas», «Agrovides maksājumi» un «Energijas ražošana no biomasas».

Lai veicinātu šī brīža lauksaimniecības attīstību, dalībnieki sēdes laikā vienojās par Eiropas Ekonomikas atveseļošanās plāna ietvaros piešķirtā finansējuma pārdali lauku saimniecību modernizācijai un lauksaimniecības produktu pievienotās vērtības radišanai, tādējādi atbalstot piensaimniecības nozares pārstrukturizēšanu.

Kopējais piešķirtais finansējums pasākumiem «Lauku saimniecību modernizācija» un «Lauksaimniecības produktu pievienotās vērtības radišana» tiek sadalīts uz pusēm — attiecīgi katram piešķirot 7 293 000 eiro.

Galvenie ieguvumi no Eiropas Ekonomikas atveseļošanās plāna finansējuma piesaistes ir tie, ka dalībvalstīm tiek sniegta iespēja piesaistīt un izmantot šo papildus finansējumu tām jomām, kuras tās uzskata par prioritārajām, kas veicinās lauksaimniecības un lauku attīstību, kā arī šī finansējuma ietvaros LAP pasākumos ieguldījumu atbalsta intensitātes var tikt paaugstinātas par 10%, tādējādi samazinot lauksaimniekiem nepieciešamo privāti ieguldāmo finansējuma apmērus.

Sēdes laikā tika arī lemts par atsevišķiem grozījumiem LAP un LAP pasākumu projektu atlases kritērijos. Detalizēta informācija par Uzraudzības komitejas sēdes laikā izskatītajiem jautājumiem aplūkojama Zemkopības ministrijas mājas lapā: <http://www.zm.gov.lv?sadala=1576>.

DABA DZIEDĒ**Ja moka žagas, ēdiet mellenes...**

Pats īstais melleņu laiks. Par to var spriest pēc ogotāju un ogu ēdāju melnajam mutēm. Izrādās, pirmie apraksti par melleņu lietošanu parādījušies pirmajā gadsimtā pirms mūsu ēras. Senie druidi tās pievienoja milas dzērienam kā dzimumaktivitāti stimulējošu līdzekli. Arī mūsdienas dakteri saka — ēdiet uz veselību, mellenes ir labas un veselīgas ogas.

Kas mellenei iekšā

Ārstniecībā izmanto gan ogas, gan lapas. Lapas gan vāc tikai ziedēšanas laikā, nogriežot lapotos dzinumus, žāvē ēnainā telpā ar caurvēju. Lapas satur līdz 20% miecvielu, glikozīdu, flavonīdu, tanīnu, askorbīnskābi un citas vielas.

Ogas satur cukurus (līdz 20%), organiskās skābes (aptuveni 7%), pektīnvielas, miecvielas (līdz 12%), gļotvielas, askorbīnskābi, karotīnus, B grupas vitamīnus, minerālvielas un citas bioloģiski aktīvas vielas.

Vērtīgas ir melleņu ogas žāvētā veidā. Žāvē, pakāpeniski paaugstinot temperatūru no 40 līdz 60 grādiem. Pieļaujama žāvēšana arī saulē. Pietiekami izžāvētas ogas ir melnā vai violetā krāsā ar saldeni skābu, nedaudz savēlkošu garšu, nekrāso rokas (atšķirībā no svaigām) un, saspiežot saujā, nesalīp.

Oga maza, bet labuma daudz

Mellenēm piemīt savēlkoša, asinsrādoša, pretiekaisuma, baktericīda, pretsapnātiska, urīnu, žulti dzenoša, gremošanu veicinoša, asiņošanu apturoša un vitamīnizējoša iedarbība. Mellenes uzlabo redzi, mazina sāpes, pazemina cukura līmeni, stimulē vielmaiņu (mazina holesterīna līmeni asinīs) un spēcina organismu.

Ar neieskābušu biežpienu ogas ieteicamas bērniem un veciem cilvēkiem gremošanas traucējumu gadījumos, ja ir caureja. Svaigas ogas un žāvētu ogu novilkumu iesaka lietot akūtu un hronisku zarnu trakta saslimšanu gadījumā, kā arī pret rūgšanas un pūšanas procesiem zarnās.

Svaigas pārgatavojušās ogas, lietojot lielā daudzumā, var izraisīt caureju. Gastrīta, aizcietējumu un redzes pasliktināšanās gadījumos uzturā ieteicamas svaigas melleņu ogas pa 100 – 200 gramiem divas vai trīs reizes dienā. Sulu un novārījumu izmanto, ja ir dedzinoša sajūta kuņģī. Ogu sastāvā esošie flavonīdi un mirtilīns, neomirtilīns uzlabo redzi tumsā, acs asins cirkulāciju un novērš trombu rašanos. Tieši tāpēc mellenes ir obligāta ikdienas uztura deva lidotājiem.

Tautas medicīnā ogas iesaka pret žagam un cingu. Cukura diabēta sākumstadijā lieto melleņu, meža zemeņu sulu vienādās daļās bez cukura glāzi dienā un melleņu lapas.

Nesen zinātnieki atklāja, ka mellenes uzlabo smadzeņu darbību. Arī kaulu locītavu saslimšanu un podagras gadījumā ieteicamas melleņu ogas un žāvētu ogu un lapu novārījums. Zināms, ka tautas medicīnā ogas lieto arī kā pretcērmju līdzekli.

Mellenēs ir daudz antioksidantu. Lietuvā, piemēram, tās izmanto kā simptomātisku un papildlīdzekli ļaundabīgo audzēju ārstēšanā.

Ārīgi melleņu ogas iesaka lietot, ja ir ekzēma, ādas iekaisumi, brūces, čūlas un citas ādas slimības. Atsevišķos gadījumos izmanto apdegumu, hemoroīdu, neirīta, reimatisma gadījumā un podagras sāpju mazināšanai.

Lapu novārījumu droši var izmantot mutes dobuma gļotādas un rīkles skalošanai, ja ir angīna un faringīts, kā arī kompresēm, ko liek uz mitrās ekzēmas un strutojošām čūlām.

Sagatavoja L. Kirillova

Neplēs pušu, sadzis pati!

● Kārpa, varžacis un tulznas nav viens un tas pats

Tulznas ir vasaras uzticams pavadonis — jāglāb gan pilsētnieku maigās rokas, kas sadomājušas cilāt dakšas vai grābekli siena talkā, gan paša pēdas, kas tomēr negrib tikpat labi justies jaunajās siksnīnkurpēs, cik labi šīs kurpes izskatās. Un tās moka, ko sauc par varžacim, nav atkarīgas no gadalaika.

Sāpes ir izšķirošas

«Viss jau atkarīgs no tā, vai cilvēks ar problēmu var sadzīvot. Ar varžacim pie ārsta cilvēks nonāk visātrāk, jo sāpes tiešām ir grūti paciešamas. Tomēr nereti ir gadījumi, kad pašārstēšanās beidzas ar smagu iekaisumu. Ja būtu mana teikšana, es «varžacu plāksterus» vispār pārdotu pret receptēm,» teic dermatoloģe Anita Ābelīte, kura strādā Lāzerplastikas klinikā Rīgā. Ja kāds veidojums uz kāju pirkstiem vai pēdas nedod miera, ārsta dermatologa konsultācija ir nepieciešama kaut vai tamdēļ, lai izšķirtu, kas tas ir — kārpa, ādas sabiezējums, varžacs vai varbūt pat kāds ļaundabīgs veidojums. Katram no tiem ir nepieciešama atbilstoša ārstēšana.

Sāpes ir signāls, ka nepieciešamas pārmaiņas, vajag pasargāt konkrēto vietu. Pēdēm ir milzu slodze, kurai ideālā variantā jābūt vienmērīgai, bez izteiktas berzes. Ja tas tā nav, veidojas vai nu tulznas «uz sitienu», vai ādas sabiezējumi ilgākā laika posmā, kas kalpo aizsardzībai pret pastiprināto slodzi. Tomēr, ja tādi veidojas, tas kalpo kā signāls vēl pirms sāpēm — kaut kas nav kārtībā ar slodzi, apaviem, varbūt pat stāju un gaitu.

Solārijus atzīst par kancerogēniem

Starptautiskā Vēža aģentūra (IARC) solārijus iekļāvusi augstākajā vēža kategorijā, atzīstot tos par kancerogēniem. Iepriekš aģentūra 1992. gadā secināja, ka solāriji «visdrīzāk» veicina ādas vēža rašanos, taču kopš tā laika veiktie pētījumi apgāzuši jebkādas šaubas un ļauj secināt, ka solāriju ultravioletais starojums ievērojami palielina iespēju saslimt ar ādas vēzi, teikts aģentūras slēdzienā. IARC ir ekspertu komiteja, kas sniedz ieteikumus Pasaules veselības organizācijai (PVO).

«Solāriju lietošana cilvēkiem ir kancerogēna. Tā izraisa ādas melanomu un acu melanomu. Es neredzu nevienu iemeslu, kāpēc veselai personai vajadzētu to lietot,» sacīja IARC pētnieku komandas vadītājs Vinsčenta Koljāno. Lietojot solāriju pirms 30 gadu vecuma, melanomas — visnāvējošākā ādas vēža veida — risks palielinās par 75%, liecina aģentūras veikto pētījumu rezultāti, kas publicēti britu medicīnas žurnālā The Lancet Oncology.

Mākslīgās saulēšanas saistība ar vēzi nav nekāds jaunums. PVO un nacionālās veselības aģentūras jau gadiem brīdinājušas, ka solāriji, tāpat kā pārmērīga saulēšanās, palielina vēža risku. Taču zinātnisko pierādījumu slietnis ir augsts, un, lai solārijus, līdzīgi kā tabaku, azbestu un noteiktas ķīmikālijas, apzīmētu kā kancerogēnus, bija vajadzīgi papildus eksperimenti ar dzīvnie-

UZZIŅAI

- ✓ Varžacs sāpes ir milzīgas, jo spiediena rezultātā tiek kairināti nervu gali, kuru pēdā ir daudz.
- ✓ Tulznas ātrāk sadzīst, ja tās paskalo siltā sālsūdenī — ēdamkarote sāls uz litru ūdens. Pēc vannas nosusina.
- ✓ Ādas pašatjaunošanās spējas ir atkarīgas no vispārējā organisma stāvokļa un bojājuma platības — jo lielāks, jo grūtāk. Lai palīdzētu savai ādai, vēlams ievērot saudzējošu diētu, izvairīties no alergiju veicinošiem produktiem, kafijas, šokolādes.
- ✓ Ar cietu ādu pēdas sevi pasargā no kairinājuma. Jo vairāk cenšas to noberzt, jo cītīgāk tas augs atpakaļ, ja netiek novērsts sākotnējais kairinājums.

Nocirst problēmu saknē

Ne katrs sabiezējums pārvēršas varžaci — tas notiek ilgākā laika posmā, ja viena un tā pati vieta tiek berzta, saspiesta, samocīta. Nomainot apavus, āda pati atkopsies. Grūtāk, ja pamazām jau veidojas varžacs sakne — serde, kas ir konusveida un vērsta dziļumā. Mēģinot to «izurbināt» paša spēkiem vai trāpīt tai virsū varžacs plāksteri, var iedzīvoties strutinātā iekaisumā. Grieziens var būt pārcēnīgi dziļš un beigties ar spēcīgi asiņojošu brūci, plāksteris neturas un «aizkļīst» citur, sabojājot veselo ādu. Nereti tiek izmantoti tautas līdzekļi — strutenes sula, ar ko mēģina smērēt arī kārpas. Anita Ābelīte teic, ka efektīvāka ir lāzertērija, pārtraucot varžacs vai kārpas apasiņošanu.

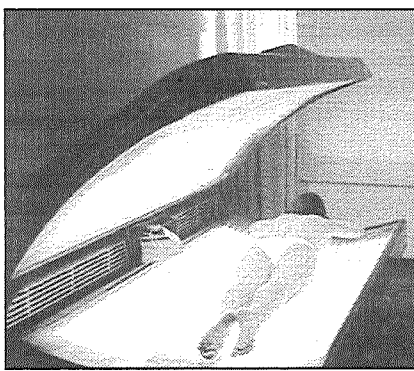
Kārpa vispār nebūtu ieteicams aizmigt bez konsultācijas ar speciālistu — ja tas ir ļaundabīgs veidojums, kas tikai atgādina kārpas, svarīgi to likvidēt ātri, kamēr šūnas ir vienuviet. Pašam baktot un urķējot, pārmaiņas šūnās var tikt veicinātas, tāpat kā to izplatīšanās.

Turklāt kārpām, papildomām ir vīrusu izcelsme un ārstēšanās metodes radikāli atšķiras no paņēmienu, ar kuriem var atbrīvoties no varžacim.

«Jāsāk ar to, lai būtu pareiza stāja, ērti apavi. Jārūpējas, lai šādi sabiezējumi nemaz neveidojas,» atgādina ārste. Šauri, neērti apavi veicina arī deformācijas, un stājas, gaitas problēmas var «atsaukties» mugurkaula veselībā.

Sadzīst no iekšpuses

Ja neizdodas pamanīt ūdenaino tulznu, kamēr tā vēl nav pārsprāgusi, svarīgi ir to nepārpļēst. Āda pati sadzīs, apgalvo ārste. Tulznas pūslis un virspuse kalpo kā aizsargbarjera dažādām infekcijām, kas ir galvenais drauds atklātai brūcei. Ja tomēr ir jēlums, brūce jānoskalo, nepieciešams kāds dezinficējošs šķīdums. Ja liekas, ka veidojas iekaisums, strutošana, var izmantot kādu antibiotiku krēmu. Nevajadzētu likt plāksteri un turpināt iesākt vardarbību pret sevi — staigāt tajās pašās kurpēs. Spiediens un berze ir jānovērš, plāksteris ir domāts tikai brūces pasargāšanai no infekcijas iekļūšanas.

kiem, kā arī pētījumi par vēža izplatību starp cilvēkiem. IARC loma nav izdot ieteikumus, taču Koljāno puda cerības, ka aģentūras jaunais novērtējums pievērsīs uzmanību šim jautājumam. «Mēs neesam regulatoru aģentūra. Mēs izdodam zinātniskus rezultātus, lai sabiedrības veselības aģentūras var atbilstoši rīkoties,» norādīja Koljāno.

IARC slēdzienā jau atzinīgi novērtējuši mediķi, aicinot ieviest stingrāku kontroli par daudz miljardu dolāru vērtu mākslīgās saulēšanas industriju, kuru izmanto desmitiem miljonu cilvēku. «Mēs apsveicam faktu, ka solāriji ir atzīti par kancerogēniem. Ir pēdējais laiks spert soļus, lai regulētu šo industriju, nelautu bērniem izmantot solārijus un nodrošinātu, ka solārijiem tiek pievienoti veselības brīdinājumi tāpat kā citām zināmām kancerogēnām vielām,» sacīja Britu dermatologu asociācijas pārstaive Nina Gouda.

«Mēs jau sen esam aicinājuši valdību pievērst uzmanību potenciālajiem riskiem,» sacīja Francijas Dermatologu nacionālās apvienības vadītājs Žoržs Roiters. Tomēr viņš atturējās no aicinājuma aizliegt solārijus. «Aizliegums nav risinājums, bet gan sabiedrības informēšana,» skaidroja Roiters, piebilstot, ka daudzi dermatologi iesaka pacientiem nesauloties solārijos biežāk par desmit reizēm gadā. Viņš brīdināja, ka visapdraudētākie ir cilvēki, kas solārijus izmanto visu gadu.

Solāriju asociācija un Lielbritānijā bāzētā industrija lobīja grupa apstrīdēja IARC ziņojumu, apgalvojot, ka ādas vēža risks pieaug, tikai saulējoties pārmērīgi.

Solāriji visvairāk tiek izmantoti Ziemeļeiropā un ASV. Kā liecina pērn veikta aptauja, Vācijā solārijus izmanto aptuveni 14 miljoni cilvēku vecumā no 18 līdz 45 gadiem, no kuriem ceturtdaļa sāk saulēties pirms 17 gadu vecuma sasniegšanas, vēsta LETA. Citas aptaujas liecina, ka gandrīz ceturtdaļa pieaugušo daudzās Eiropas valstīs, tostarp Francijā, Beļģijā, Vācijā un Zviedrijā, ir izmantojuši solārijus, kas izdala augstāku ultravioleto starojumu nekā saules gaisma. Lielbritānijā pēdējos 30 gados vēža saslimstība pieaug vairāk nekā četras reizes — no 3,4 gadījumiem uz 100 000 cilvēku 1977. gadā līdz 14,7 gadījumiem uz 100 000 cilvēku 2006. gadā. Ar melanomu sasirgušo britu skaits pirmo reizi pārsniedz 10 000 cilvēku gadā.

Sagatavoja L. Rancāne, izmantojot preses materiālus

Pokaiņi — vai tiešām pasaules centrs?

Turpinājums. Sākums 21. jūlija numurā.

Pēc garšīgas pusdienu-maltītes Dobelē dodamies uz 13 kilometrus attāļajiem Pokaiņiem — neparastu un samērā jaunu tūrisma objektu Īles virzienā. Interesentiem šī vieta apskatei pieejama no deviņdesmito gadu vidus, lai gan mistiski nostāsti par šīs vietas spēku gadsimtiem klīduši no mutes mutē. Padomju laikos, fū, par tādiem māņiem neviens pat neieņinājās, lai gan klusībā droši vien meklēja ceļus un taciņas uz skuju un lapu kokiem noaugušajiem pakalniem un lejiņām. Tagad uz Pokaiņiem brauc gan ziņkārī apmierināt, gan veselības problēmas risināt. Bet diez vai pašdarbība te būtu vietā, jo enerģija, kas gadsimtiem mājusi Pokaiņu apkārtnē, ir dažāda — pozitīva un negatīva.

□□□

Ilze Blaua, mūsu gide Pokaiņos, piedāvā trīs līdz trīssarpus stundas garu ekskursiju. Galu galā Pokaiņu mežs plešas 500 hektāru platībā, tur var iet un iet, var braukt ar mašīnu un ik pa brīdī apstāties. Ilze saka, te nevar ieskriet, mežā kolosāli parādās, kas ir kas. To jūt nekļūdi. Bet mums jau nav tik daudz laika, tāpēc izvēlamies ekskursijas īso variantu. Vēlāk sapratām, ja ir vēlēšanās, tad jābrauc individuāli, lai noturētu savu attieksmi pret lietām.

□□□

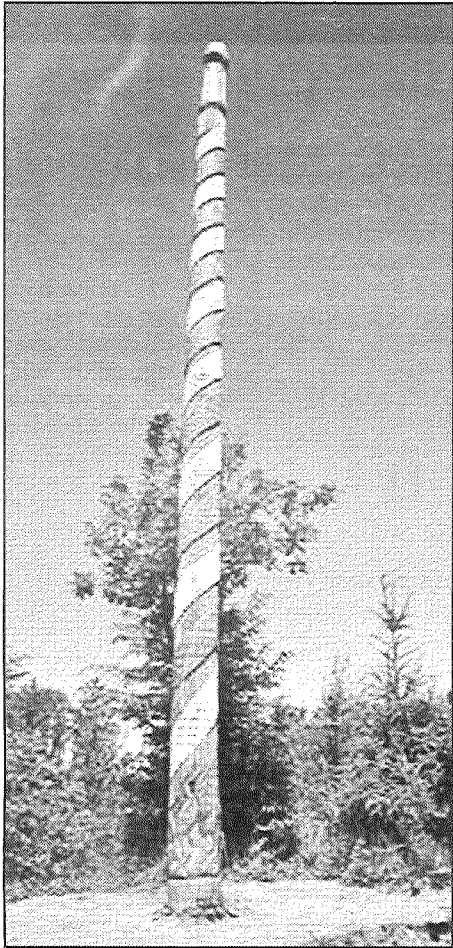
Pokaiņi ir neparasta zemeslodes vieta, kuru kosmosa fotogrāfijas iezīmē kā milzīgas aplveida sistēmas centru — diametrā ap 340 km. Pauguraine pati par sevi ir neparasts ģeoloģisks veidojums apkārtnē līdzinamā. Tā ir vieta, kas atspīd debesis. Ap trejdeviņu svētvietu pauguru vainagu apkārt ir neredzama enerģētiska barjera. Te var redzēt neparastas izbruģētas svētieļas, kas nav vēl līdz galam attīrītas. Te ir īpatni sakrālās nozīmes akmeņu salikumi, speciāli veidoti akmeņi baltu rituāliem. Te ir dziedniecības akmeņi, uz kuriem veiksmīgi atjauno veselību. Te ir neparasta daba ar atbalsim no debesīm un tāliem skaņu kanāliem. Te aug retās ārstniecības zāles.

Būtībā Pokaiņi ir ļoti nozīmīgs sakrālais centrs, par to pēdējā laikā uzņemtas vairākas dokumentālās filmas. Reiz, tālā senatē, šeit tika iestrādāta informācija par tiem pagātnes notikumiem, kas uz Zemes risinājās pirms daudziem jo daudziem gadu tūkstošiem. Uz Zemes ir daudzas līdzīgas spēka vietas, kuras iezīmē stāvus uzslīti akmeņi — megalīti — vai akmeņu krājumus. Tajās cilvēki var uzņemt enerģiju un kontaktēties ar kosmosa dziedinošajiem spēkiem.

Kad šajā vietā sāka attīrīt akmeņus, tie pamazām atdzīvojās un sāka raidīt informāciju. Šo vietu var salīdzināt ar bibliotēku, kurā, ja arī nevar atrast visas grāmatas, kuras tur kādreiz tikušas novietotas, tomēr var izlasīt ļoti daudz, kas spēj cilvēkiem sniegt bezgala interesantu informāciju. Lai šie akmeņi spētu pildīt savu patieso uzdevumu, tie ir jāattīra. Vienīgi pārvietot tos citur nav vēlams, jo tad saņemta informācija varētu būt kļūdaina.

Pagaidām cilvēki vēl uzreiz nevarēs uztvert akmeņu iekodētu informāciju, taču cilvēces apziņa paplašinās ļoti strauji, un jau pēc neilga laika šeit varēs nākt kā uz bibliotēku un lasīt senas hronikas. Pašreiz vienkārši jāsakopj šī vieta un jāizveido spēcīgs Mīlestības lauks, kas palīdzētu arī akmeņiem pašiem iedarbināt sevi ieslēgtos kodus, caur kuriem informācija var tikt nodota tālāk cilvēcei.

Kā viss neizprotamais, arī Pokaiņu mežs apaudzis ar dažādiem pieņēmumiem, minējumiem, hipotēzēm. Zintnieki, dziednieki un ekstrasensi Pokaiņus nešaubīgi uzskata par senu svētvietu, kura izstaro spēcīgu enerģiju. Sākot ar 90. gadu vidu, brīvdienās te strādājuši tūkstošiem talcīnieku no visām Latvijas malām. Viņi attīrījuši aizaugušās akmeņu kaudzes, izīrējuši diķišus, veidojuši takas, devuši objektiem nosaukumus. Tagad tas viss pieejams cil-

● Māksliniece Sandra Konrāda darinātais Lievārdes jostas stabs Pokaiņos savieno Visumu un Zemi.

vēkiem, kuri meklē mieru, veselību un īpatni par pasaules un visuma lietu kārtību.

□□□

Latvijā ir miljoniem akmeņu, tomēr tikai nelielai daļai piemīt īpašas spējas ietekmēt cilvēku veselību: tiem, kas novietoti īpašās vietās — uz Zemes bioenerģētiskās plūsmas jeb āderu krustpunktiem. Gide Ilze stāsta, ka senatnē akmeņi uzskatīti par dzīvības veidu, caur kuru gūt Dieva padomu un atgūt veselību. Īpaša vērtība bija akmeņiem, kas likti bioenerģētisko plūsmu tīkla krustpunktos. Tos arī uzskatīja par svētakmeņiem.

*Cel, Dieviņi, stipru sētu
Ap to manu dvēselīti.*

Šīs tautas dziesmas rindas lasāmas pie Pokaiņu meža ieejas vārtiem un velītas Pokaiņu vārda gaismā cēlājam pagājušā gadsimta deviņdesmitajos gados Ivaram Vikam, kurš jau sešus gadus atdusas Rīgā, Meža kapos. Ja ne Viks un viņam līdzīgi domājošie, šī kultūrvēsturiskā objekta Latvijas kartē nebūtu.

□□□

Līdz 1993. gadam Pokaiņu meža teritoriju apsaimniekoja Padomju armijas mežniecība. Meža izstrāde notika samērā nelielos apjomos, pārsvarā te notika mēdības, tā teikt, virsniņu kungi un augstā priekšniecība izklaidējās, šaujot visdažādākos dzīvniekus. Visādas radības te bijis gana daudz, vienīgi lāči nemājojuši.

Aizejot armijai, mežstrādnieki sākuši strādāt intensīvāk un pievērsuši uzmanību arī akmeņu kaudzītēm, īpatnējiem krājumiem un viedojumiem. Sabiedrība populāri un gudri cilvēki to uzreiz pamanijuši. Arheologi secinājuši, ka akmens veidojumi datējami ar mūsu ēras otro līdz ceturto gadu simtu, bet pieļauj domu, ka varētu kļūdieties. Kas gan ir aizvēsturē pāris gadu simti uz vienu vai otru pusi...

Pašlaik teritoriju apsaimnieko akciju sabiedrība «Latvijas Valsts meži». Ja, piemēram, Tērvetes dabas parkam ir noteikts aizsargājama objekta statuss, tad Pokaiņiem tāda joprojām nav. Kamēr vēl bija spēkā padomju laika likumi, Pokaiņu mežam bija vietējas nozīmes aizsargājama objekta statuss. Pašlaik nav arī tā. Šobrīd intensīvi domā, kā rīkoties, lai mežam panāktu aizsardzību, lai to saglabātu maksimāli neskartu.

Vienīgais mierinājums, kas pagājušajā gadā Pokaiņi ar vairākiem citiem Latvijas

● Senatnē akmeni uzskatīja par dzīvības veidu, caur kuru gūt Dieva padomu un atgūt veselību. Viens no šādiem akmeņiem Pokaiņos ir «Akmens dziednieks».

● Katram akmenim sava nozīme un spēks. Ir arī tādi, kas domāti laulātiem pāriem — «tautiešam'i roku devu, labo devu, ne kreiso...».

● Kas vilina cilvēkus uz Pokaiņiem? Laikam jau tas acīm neredzamais, ar kādiem citiem maņu orgāniem tveramais, iespēja apjaust, ka pasaule ir daudz plašāka nekā mēs iedomājamies. Foto: L.Kirillova

kultūrvēsturiskajiem objektiem ierakstīts Eiropas neparasto objektu sarakstā, tam piešķirts arī savs, īpašs karogs.

□□□

Vieta izstaro savdabīgu enerģiju, ko daudzi sajūt kā īpašus strāvumus, siltumu, vēsumu vai gaisa plūsmu pie atsevišķiem akmeņiem. Arī fotoaparāti ne visur strādāja tā, kā mēs gribējam. Stāsta, citi šeit redzot vizijas, bet daži uztverot informācijas plūsmu. Gide min arī par dažādām šeit novērotām anomālām dabas parādībām. Kas to lai zina...

Jā, Pokaiņi nav parasta vieta. Slavenais amerikāņu fotogrāfs un antropologs Mārtins Grejs apceļojis 87 valstīs un savām

acīm skatījies ap 1200 svētvietu. Pirms astoņiem gadiem viņš viesojās arī Latvijā, tostarp Aglonā un Pokaiņos. M.Grejs saka: «Svētvietas ir īpaši ģeogrāfiski punkti, kuru enerģētika labvēlīgi iedarbojas uz cilvēka organismu, vienlaikus palīdzot atveseļot arī Zemi.» M.Grejs uzskata, ka Pokaiņi pēc sakrālās ģeometrijas principiem saistīti ar citu valstu svētvietām. «Man šajā vietā bija tāda vārdos grūti aprakstāma sajūta. Tāda kā strāva pa ķermeni. Es domāju, ka senos laikos šī vieta izmantota lielām ceremonijām. Līdzīgi kā diktofona lente tā ir ierakstījusi un saglabājusi atmiņu par to.»

L.Kirillova
Turpinājums sekos

Drošības jostai — 50

Šogad aprit 50 gadu, kopš sērijveidā ražotam auto ieviesa trīspunktu drošības jostu. Šis izgudrojums ir glābis vairāk dzīvību nekā jebkura cita ierīce.

Pasaulē pirmais automobilis, kam sērijveidā tika uzstādītas trīspunktu drošības jostas, bija «Volvo PV544», un tas tika izgatavots 1959. gada 13. augustā.

«Izprotot šī izgudrojuma nozīmīgumu, mēs uzreiz atļāvām arī

pārējiem ražotājiem brīvi izmantot mūsu patentu, un tagad drošības jostas ir pašsaprotama lieta kā visas kravas, tā arī vieglajās automašīnās. Varam pat teikt, ka ikvienā transportlīdzeklī ir kāda daļa «Volvo», lepojas «Volvo Trucks» satiksmes un produktu drošības direktors Karls Johans Almkvists.

Tomēr, lai arī trīspunktu drošības jostas ir pazīstamas jau 50 gadus, kravas automašīnu vadītāju skaits, kuri tās izmanto, dažās valstīs ir izteikti mazs. Piemēram,

Zviedrijā jostas izmanto tikai 40% vadītāju, savukārt Francijā šo rādītāju ir izdevies palielināt līdz 80%, taču jāsaprot, ka tikai ar stingriem normatīvajiem aktiem.

«Volvo Trucks» veiktajos negadījumos pētījumos ir uzkrāta plaša informācija par to, kādas sekas ir drošības jostu neizmantošanai. Statistikas dati liecina, ka tikai viens no 15 uz Zviedrijas ceļiem pēdējo trīs gadu laikā bojā gājušajiem kravas automašīnu vadītājiem bija piespriedzēties.

11 minūtēs noteiks nogurumu

Caur īpašām melnām brillēm 11 minūtes ir jālūkojas tumsā, kur uzzibsnī ātras kustības un vāji saskatāmi punkti, kuriem nav jāpievērš uzmanība... — tā pārbauda autovadītājus ar noguruma mērīšanas aparātu jeb pupilomātu.

Pārbaudes būs brīvprātīgas

«Testa laikā cilvēkiem vienkārši jāsež un nekas nav jādara,» stāsta Rīgas Stradiņa universitātes normālās fizioloģijas katedras docents Leons Blūmfelds, kas tests ir mierīga pasēdēšana ērtā krēslā un nerada nepatīkamas sajūtas. Ceļu satiksmes drošības direkcija (CSDD) viņam uzticējusi veikt izmēģinājumus ar kādas firmas kravas automašīnu šoferiem, izmantojot jauno 10 000 latu vērtu noguruma mērīšanas iekārtu, kas pašlaik tiek izgatavota Vācijā. Iekārtas darbības princips ir acu ziliņu kustības analīze — autovadītājam uz 11 minūtēm uzliktās brilles reģistrē acu ziliņu diametra maiņu aktivitāti, un ierīce veic datorizētu iegūto datu apstrādi.

Vācijā jau šo metodi izmanto, un, kā stāsta L.Blūmfelds, pārbaude notiek lielceļa malā kādā benzīntankā, kur ir piemēroti apstākļi, vai arī īpašā mikroautobusā, kurā ir nodrošināta skaņas izolācija. Ja vide ir skaļa, tad cilvēkam testa laikā tiek uzliktas austiņas, kas rada nelielu fona troksni, lai novērstu pēkšņas skaņas iedarbību.

CSDD iekārtas iegādi skaidro ar vēlmi pievērst uzmanību noguruma problēmai, kas Eiropā esot biežākais avāriju cēlonis, apstiprinot pat braukšanu dzērumā.

Ierīci pētīt uz Vāciju drīzumā dosies CSDD speciālists, augustā L.Blūmfelds kopā ar studentiem izmēģinās iekārtu, bet pēc tam

sekos sociālā kampaņa, kurā par nogurumu tiktu uzrunāti dažādu grupu autovadītāji. Pārbaudes ar šo ierīci būs brīvprātīgas, bet rezultātiem — ieteikuma raksturs.

Nogurums — neredzamais ienaidnieks

«Bieži tiešu sadursmju, nobraukšanas no ceļa, iebraukšanas kokā cēlonis nav automašīnas tehniskais stāvoklis, bet gan nogurums,» uzsver CSDD sabiedrisko attiecību speciāliste Ieva Bērziņa. Viņa min piemēru, ka pietiek autovadītājiem aizsnausties uz mirkli, lai iebrauktu pretējā joslā. «Kampaņa mēģinās pierādīt, cik bīstami ir braukt nogurušam,» teic I.Bērziņa.

CSDD noguruma noteikšanas ierīci iegādāsies no vācu firmas «Amtech Pupilknowlogy». Acu ziliņu pārbaudes iekārtas jeb tā sauktos pupilomātus ir izgudrojis Barbara Vilhelma no Tībingeņas universitātes Acu klinikas Vācijā. Viņa pagājušā gadsimta 90. gados ir attīstījusi pupilogrāfisko iemīģšanas riska testu. Kā mērīerīci šo iekārtu ir patentējusi «AM — Tech Pupilknowlogy», kas to izmanto pacientiem ar miega traucējumiem un lai noteiktu autovadītāju nogurumu.

«Noguruma mērīšana ir ļoti sarežģīts uzdevums. To ir grūtāk noteikt nekā alkohola līmeni. Šī ir samērā precīza metode noguruma stāvokļa mērīšanai. Tā kā turpinās pētījumi, metode tiks vēl pilnveidota,» sacīja L.Blūmfelds. Viņš ar šo metodi iepazīsies pirms vairākiem gadiem dažādās starptautiskās izstādēs, kā arī viesojies institūtā Vācijā, kurā ierīce ir izstrādāta. Pansiedzējs nogurumu sauc par neredzamo ienaidnieku. «Pēc ekspertu vērtējumu

miem, ceturtā vai pat trešā daļa ceļu satiksmes negadījumu Viduseiropā ir saistīti ar autovadītāju nogurumu. Tas nozīmē, ka tā ir liela problēma.» Kā riska grupas viņš min jaunus cilvēkus līdz 30 gadu vecumam, kuriem ir ātrs dzīvesveids, kā arī vecāka gadagājuma vadītājus, profesionālus šoferus, mainās strādājošos un alkoholu lietojušus cilvēkus.

Vienīgais līdzeklis ir apstāties

Pansiedzējs iesaka arī vairākus padomus, ko vajadzētu ievērot, lai novērstu nogurumu pie stūres. «Iepriekšējā vakarā nevajadzētu lietot alkoholu. Garākā braucienā vēlams ik pēc divām stundām ieturēt pauzi. Ja vadītājs jūtas noguris, vienīgais līdzeklis ir apstāties — cilvēkam nevajadzētu palikt mašīnā, bet izkāpt no auto. Ideāli ir, ja šoferis var pagulēt 15 līdz 20 minūtes, bet ne ilgāk. Cilvēkiem jāapzinās, ka papildu līdzekļi — skaļa mūzika un loga attaisīšana — neglābj no sekundes miega riska,» sacīja L.Blūmfelds. Uz dažām sekundēm iemīģot pie stūres, automašīna bez vadītāja kontroles turpina braukt desmitiem un simtiem metru, radot dažādus avārijas riskus.

Drošas braukšanas skolas instruktors Andris Pļavenieks uzskata, ka šāda ierīce ir vajadzīga lieta, ja vien tā tiek lietota testa režīmā un nevis kā sodīšanas veids. «Cilvēki bieži neapzinās problēmu, to, kāpēc liela nozīme ir stundai, ko lieguši miegam vai atpūtai,» teica A.Pļavenieks.

Viņš uzsver, ka noguris cilvēks dažos gadījumos spēj reaģēt kā piedzēries, turklāt reakcijas laiku ietekmē arī stress un kafijas dzeršana, kā arī tas, ka pie stūres cilvēks ir sēdies saaukstējies.

(No preses materiāliem)

Izsniedz atpūtas kuģu vadītāja apliecības

29. jūlijā Ceļu satiksmes drošības direkcija (CSDD) sāka izsniegt Atpūtas kuģu vadītāju apliecību līdzšinējās Mazizmēra kuģošanas līdzekļu vadītāja apliecības vietā. Ar to drīkstēs vadīt motorjahtas, kutērus un motorlaivas, kuru garums ir no 2,5 līdz 24 metriem, kā arī ūdensmotociklus. Iepriekš ar Mazizmēra kuģošanas vadītāja apliecību varēja vadīt ūdens transportlīdzekļus, kuru garums nepārsniedza 12 metrus.

Kā informē CSDD Sabiedrisko attiecību daļa, lai iegūtu jaunā pa-

rauga vadītāja apliecību, tāpat kā iepriekš būs jānodod uz CSDD un jānokārto teorētiskais eksāmens, kurā turpmāk būs jāatbild uz 20 jautājumiem. Eksāmena kārtošanai paredzētais laiks ir 20 minūtes, un tajā drīkst pieļaut ne vairāk kā divas kļūdas. Atkārtoto eksāmenu drīkstēs kārtot jau nākamajā darba dienā. Bez eksāmenu kārtošanas atpūtas kuģa vadītāja apliecība varēs iegūt personas, kurām ir buru jahtas vai kuģa vadītāja kvalifikācija.

Līdz ar jauno kārtību ir noteiktas izmaiņas arī vecumā, no kura var iegūt Atpūtas kuģu vadītāja apliecību. Lai vadītu ūdensmotociklus un motorlaivas, ir jābūt sas-

niegušam 16 gadu vecumu, bet kutērus drīkstēs vadīt no 18 gadu vecuma.

Lai arī tiks izsniegtas jauna parauga vadītāju apliecības, līdz šim izdotās Mazizmēra kuģošanas līdzekļu vadītāja apliecības būs derīgas līdz to termiņa beigām. Bez tam ar iepriekš izsniegtajām mazizmēra kuģošanas līdzekļu vadītāja apliecībām būs atļauts vadīt atpūtas kuģus ar garumu līdz 24 metriem. Protams, esošie vadītāji pēc savas vēlēšanās var izvēlēties jau tagad veikt apliecības maiņu un iegūt jaunā parauga vadītāja apliecību.

Maksa par apliecības iegūšanu netiks palielināta.

POLICIJAS ZIŅAS

Laika posmā no 20. jūlija līdz 2. augustam Preiļu policijas pārvaldē reģistrēts 71 notikums. Rajona policijas pārvaldes inspektore Inta Romanovska informē, ka bijušas 10 zādzības, četri ceļu satiksmes negadījumi, četri tiši viegli miesas bojājumi un 12 mantas tīšas iznīcināšanas vai bojāšanas gadījumi.

Dauza logus un automašīnu stiklus

20. jūlijā Preiļos kāds vīrietis konstatēja, ka viņa automašīnai Honda Accord izsists aizmugures stikls.

Tanī pat dienā apskādēti vēl divi logi. Sīļukalna pagasta Aizpuriešos, izsītot loga stiklu, iekļūts kādas sievietes dzīvojamā mājā, nozagts džemperis un virsjaka. Vainīgā persona noskaidrota. Par notikušo uzsākts kriminālprocess. Savukārt Preiļos izdauzīta novada domes sociālā dienesta ēkas loga rūts. Par notikušo uzsākts kriminālprocess.

26. jūlijā Preiļos veikalam «Sencis» izsista loga rūts. Vainīgā persona noskaidrota.

1. augustā Līvānos individuālā uzņēmumā «Poramonova» veikalam izsistas divas loga rūts.

Pelēču pagasta pārvaldes ēkai izsista loga rūts. Par notikušo uzsākts kriminālprocess.

Zog svaigas un saldētas vistas, kabeļus un citas lietas

22. jūlijā Preiļos, veikalā «Preiļi» kāda 1967. gadā dzimusi sieviete nozaga saldētu cāļa fileju 3,25 latu vērtībā. Par notikušo uzsākts kriminālprocess.

23. jūlijā no SIA «Preiļu aptieka» margām nozagtas puķes ar puķupodiem. Tanī pat dienā Rožupes pagasta Pētermuižā kāda sieviete konstatēja, ka ir pazudušas viņai piederošas 25 vistas.

24. jūlijā Preiļos no kādam vīrietim piederošas automašīnas Audi 100 nozagta automagnetola «Pioneer». Līvānos, Rīgas un Saules ielas krustojumā nozagts telekomunikāciju kabelis «VMHBU 200x2x05» 125 metru garumā. Divi vīrieši veikalā «Maxima» nozaga pārtikas produktus un alkoholiskos dzērienus 24,75 latu apmērā.

30. jūlijā Līvānos no SIA «Jēkabpils būve» noliktavas nozagti elektroinstrumenti. Par notikušo uzsākts kriminālprocess.

1. augustā Aglonas kapos no kāda vīrieša piederīgo kapu kopīnām nozagts apgaismes ķermenis. Rožupes pagastā, piemeklējot atslēgu ieejas durvīm, iekļūts kādam vīrietim piederošajā kūti, nozagts elektriskais ripzāģis.

Nedienas ar uguni

31. jūlijā Turku pagastā nodega saimniecības ēka, kas piederēja kādam 1960. gadā dzimušam vīrietim. Par notikušo uzsākts kriminālprocess.

2. augustā Aglonas pagastā dega vieglā automašīna «Peugeot 207».

Kas iznāk, ja brauc reibumā

1. augustā Preiļos kāds 1966. gadā dzimis vīrietis, vadot mopēdu «Rocket JBW 50» alkohola reibumā (2,90 promiles), ielu krustojumā neievēroja luksofora sarkano signālu un izraisīja sadursmi ar automašīnu «Ford Granada». Bojāta automašīna un mopēds, cietušo nav.

Uzdarbojās huligāni

2. augustā Līvānos no kādas sievietei lietošanā esošas automašīnas «BMW 323» norauts kreisās puses sānskata spogulis. Līvānos kāds vīrietis konstatēja, ka ir uzlauzta dzīvokļa durvis un telpā saskrāpēts galds.

Preiļu rajona policijas pārvaldes informācija

PASMAIDĪSIM

Autoinspektors atbraucis pēc izsaukuma un ieraudzījis apgāzušos mašīnu, kurai līdzās nervozi pipēdama atrodas sakrāsota sieviete.

— Nu, kā tad jums tas gadījās?

— Nu, mierīgi braucu, nevienu neaiztieku, pēkšņi redzu — eglīte, es pa labi, bet tur atkal eglīte, es pa kreisi — atkal eglīte, es pa labi — atkal eglīte, es pa kreisi — atkal eglīte... nu, un apgāzos.

— Tu galīgi jukusi esi? Te taču 10 km rādiusā neviena koka nav!

— Bet es redzēju!!!

Te otrs autoinspektors paskatās uz viņas mašīnu un sauc:

— Muļķe, tas taču tev gaisa atsvaidzinātājs uz spoguļa karājas...!!!!

☺ ☺ ☺

Iet policists pa ielu, ierauga nedaudz iereibušu vīreli, kas izmisiģi rāpo pa lielu peļķi. Policists no malas sauc:

— Eu, ko tu tur dari?

— Meklēju.

Policists daudz nedomādams, cerībā atrast ko vērtīgu metas blakus. Tā nu abi kādu brīdi rāpo pa peļķi, līdz policists jautā:

— A, ko mēs meklējam?

— Kā ko — KRASTU!

Lappusi sagatavoja L.Rancāne

SLUDINĀJUMI, REKLĀMAS, LĪDZJŪTĪBA

Pārdod

3 istabu dzīvokli (parkets, lodžija) Liepu ielā 7, Preiļos. Cena Ls 10000. Tālr. 26361973;
AUDI 80 (2,0, 1993. g. izl., TA līdz 05.2010.). T.29933629;
AUDI A4 (1,9 TD, dizelis, 1996. g. izl., UNIVERSAL, ideālā stāvoklī, 4400 EUR). T.29569556;
AUDI A6 (1994. g. izl., motors 2,0, TA, labā stāvoklī). T.29465834;
AUDI A6 (1997. g. izl., 2,4, benzīns, viss elektro, signalizācija, klimata kontrole, ABS, ASR, CD, TA). T.22174119;
AUDI A6 (2,5 TDI, 1999. g. izl., sedans, tumši zilā metāliskā krāsā, viss elektro, kondicionieris, automātiskā ĀK, 6900 EUR). T.28227222;
BMW 325i (zaļā krāsā, lietie disk, teicamā stāvoklī, bez TA, tjunings, Ls 450). T.22429106;
BMW 325i (zaļā krāsā, pilns tjunings, lietie disk, bez TA, Ls 450). T.22429106;
BMW 510 (1996. g. izl., 5-pakāpju ĀK, centrālā atslēga, kruizkontrole, el. logi, el. spoguļi, ABS, AirBag, ķiršu met. krāsā, jauna TA). T.26770672;
BMW 525 TDS TOURING (1994. - 1995. g. izl., jauna TA, apdrošināšana, Ls 1400, labā stāvoklī) vai maina. T.28378334;
CHRYSLER VOYAGER (1995. g. izl., 2,5 l, benzīns, mehāniskā ĀK, TA līdz 02.2010., teicamā stāvoklī). T.29221813;
FIAT TIPO (TD, 1993. g. izl., teicamā stāvoklī, TA līdz 09.06.2010., ekonomiska, ekstrās, lietie disk). T.28682521;
FORD FIESTA (TA, lēti, ekonomiska). T.29690324;
FORD GALAXY (2,3, 1997. g. izl., baltā krāsā, 7-vietīgs, elektro, čips, 3300 EUR). T.27529246;
FORD TRANSIT (2,0, benzīns, 8 vietas, B kat., TA uz gadu). T.26533260;
GAZ 21 (VOLGA, lukss, viss oriģinālais, TA), VAZ 2103 (labā stāvoklī, jauna TA). T.29487634;
HONDA ACCORD (1986. g. izl., darba kārtībā). T.26152958;

**Pārdod sazagētu malku ar piegādi
Preiļos un Preiļu rajonā.
Tālr. 22079169.**

**SIA AIBI iepērk liellopus,
jaunlopus, aitas, zirgus, cūkas.
Labas cenas.
Tālr. 26142514, 29293219,
64871804.**

MAZDA 626 (1992. g. izl., TA). T.26152958;
MAZDA XEDOS 6 (1993. g. izl., 2,0, ķiršu krāsā, 5-pakāpju ĀK, el. pakete, CD, MP3, jauna TA). T.26586842;
MERCEDES BENZ 190E (1992. g. izl., TA, el. logi, centrālā atslēga, melnā krāsā, 1,8, benzīns, 4-pakāpju ĀK, 800 EUR). T.26344555;
MERCEDES BENZ 200 (1991. g. izl., dizelis, sedans, 4 pakāpju mehāniskā ātrumkārbā, violetā krāsā). T.22018971;
MITSUBISHI COLT (2004. g. izl., TA, 1,5, dizelis, viss elektro, 5600 EUR) vai maina. T.29480463;
MITSUBISHI ECLIPSE (2,0, GSi, 1996. g. izl., TA līdz 11.2009., melnā krāsā, tjunings, Ls 2000). T.26431782;
MITSUBISHI LANCER (1,5, benzīns, 1991. g. izl., labā stāvoklī, TA), grābekli (zirgu, pārtaisītu traktoram). T.26775886;
NISSAN ALMERA (1,5, benzīns, 2003. g. izl., teicamā stāvoklī, TA līdz 07.2010.) vai maina. T.26552616;
NISSAN TERANO (1991. g. izl., 3,0, benzīns, TA, M+S riepas, labā stāvoklī). T.29447261;
NISSAN TERRANO (1991. g. izl., gāze/benzīns, pilns pievads, Ls 1250). T.29470104;
OPEL ASTRA (2,0, DTI, hečbeks, 1998. g. izl., TA, el. spoguļi, el. logi, kondicionieris, piekabes āķis) vai maina. T.29462973;
OPEL OMEGA CARAVAN (1994. g. izl., TA, melnā krāsā, lūka, magnetola, lietie disk, 1,6, labā stāvoklī, Ls 600). T.29924526;
OPEL VECTRA (2,0 TD, 1997. g. izl., universāls, ABS, AirBag, ādas salons, klimata

**SIA «Advanta»
darbam koka logu ražotnē
Preiļos AICINA DARBĀ
PALĪGSTRĀDNIKUS.**

Pienākumos ietilpst izgatavoto koka logu sagatavošana nosūtīšanai (mazgāšana un iepakojšana).
**Apmaksa atkarīga no padarītā.
Tālr. 22027362.**

Z/s «Mazputnēni» piektdien, 7. augustā, pārdos 4 - 6 mēn. vecus «Dominantes» un «Lohman brown» melnus, brūnus, baltus, raibus jaunputnus, pīlēnus, dējējvistas. Mainis vistas pret gaiļiem: Līvānos 7.30, Rožupē 8.00, Rūdzātos 8.20, Priķujos 8.40, Sutros 9.10, Ančīnos 9.30, Vārkavā 9.50, Vecvārkavā 10.10, Pelēcos 10.40, Ārdavā 11.00, Aglonā 11.30, Rušonā 12.00, Aizkalnē 12.20, Preiļos 12.40, Riebiņos 13.10, Stabulniekos 13.30, Galēnos 13.50. Tālr. 29219051.

kontrolē, lietie disk, elektro pakete, jauna TA, teicamā stāvoklī, 2700 EUR). T.26480010;
SUZUKI GSX R750 (2000. g. izl.), SUZUKI GSX R750 (1999. g. izl.). T.26465677;
TOYOTA YARIS (2002. g. izl., 1,3, 5 durvju, teicamā stāvoklī, steidzami). T.26483855;
VW GOLF 2 (TA, 1989. g. izl., 3-durvju, melnā krāsā). T.22029068;
VW PASSAT (1,8, benzīns, 1994. g. izl., baltā krāsā, jauna ritošā daļa, Ls 1050). T.28858210;
VW PASSAT (1989. g. izl., 1,6 TD, TA, balta, normālā stāvoklī, Ls 500). T.28378334;
VW PASSAT (1990. g. izl., TA līdz 09.2009., sarkanā krāsā, piekabes āķis, 1,8, benzīns), VW PASSAT (1988. g. izl., rezerves daļām, smilšu krāsā). T.29194935;
VW PASSAT (2001. g. izl., 1,9 TDI, zilā krāsā, kondicionieris, piekabes āķis, 7900 EUR). T.29325062;
VW PASSAT Variant (1992. g. izl., DOCH 1,8, el. pakete, automātiskā ĀK, TA līdz 09.06.2010., 1100 EUR, Balvos). T.28476898;
ZIL (13 l, labā stāvoklī, ar vinču). T.27509156, 24635383.

**Meklējam cilvēkus darbam jaunā
E-komercijas projektā!**

Visi interesenti tiek aicināti uz tikšanos Preiļu NVO centra telpās
6. augustā plkst. 13.00.
Obligāta iepriekšpieteikšanās pa tālr. 20219744.
Vietu skaits ierobežots.

DARBS ANGLIJĀ

- viesnīcās un restorānos,
- gaļas apstrādes fabrikās,
- lauksaimniecībā.

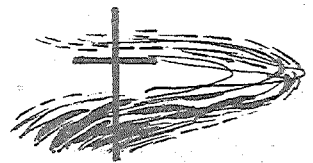
Ir citas vakances.

NODROŠINĀTA DZĪVESVIETA.

SIA «Regus». Licence nr. 6/2009.

**Tālr. Jēkabpilī 65220074,
Rīgā 67226607, mob. 22054002.**

Ceturtdien, 6. augustā, pārdos dažādu šķirņu dējējvistas 4-6 mēn., dējējvistas 14 mēn., gaiļus. Paipalas, zoslēnus, pīlēnus, pērļu vītiņas pēc pasūtījuma. Tālr. 29142247. Gaiļmuizā 7.45, Preiļos 8.00, Riebiņos 8.45, Pieniņos 9.00, Stabulniekos 9.15, Galēnos 9.25, Polkoronā 9.35, Smelteros 9.50, L. Anspokos 10.05, Priķujos 10.15, Rūdzātos 10.30, Turkos 10.45, Jaunsilavā 11.05, Līvānos 11.15, Rožupē 11.55, Vanagos 12.20, Mačānos 12.30, Vecvārkavā 12.45, Vārkavā 13.05, Pilišķos 13.20, Pelēcos 13.35, Aizkrauklē 14.05, Kastīrē 14.20, Rušonā 14.30, Aglonā 14.45, Jaunaglonā 15.05.

Lai tēva mīlestība visos ceļos vada,
Lai tēva miers tev jaunu spēku dod.
**Izsakām līdzjūtību
Intai Stačai, TĒVU
kapu kalniņā izvadot.**
Gailišu pamatskolas
kolektīvs

Kaķi murrājot manipulē ar saimniekiem

Kaķi murrājot un ņaudot manipulē ar saimniekiem, lai izdabātu no viņiem ēdienu, gardumus un uzmanību. Tādus secinājumus izdarījuši britu zinātnieki.

Lai izspiestu no saimnieka kārotu, kaķi liek lietā īpašu murrāšanas taktiku, papildinot zemo maigo skaņu ar augtu toni, ko cilvēka ausij grūti ignorēt. Augstās tonkārtas skaņa līdzinās maza bērna raudāšanai, un kaķi ar to papildina savu parasto murrājienu, lai izmantotu cilvēku rūpēšanās instinktus un tiktu pie ēdiena porcijas.

Saseksas universitātes doktore Kārena Makomba ķērusies pie pētījuma tādēļ, ka viņas kaķis Pēpo regulāri viņu modinājis ar spalgu murrāšanu. «Es brīnījos, kāpēc viņa murrāšana izklausās tik kaitinoša un kāpēc to ir tik grūti ignorēt: Aprunājoties ar citiem kaķu saimniekiem, es atklāju, ka arī citi kaķi uzvedas līdzīgi,» stāstīja K.Makomba.

Skaņa ņaudēšana varētu izraisīt kaķa padzišanu no gultas. Taču īpaši murrāšana parasti pārliecina dzīvnieku mīļotājus celties un piepildīt sava kaķa bļodiņu.

Kārena Makomba un viņas zinātnieku komanda pārbaudīja cilvēku reakciju uz dažādām murrāšanas skaņām, tostarp izsalkušu kaķu diedeļēšanas murrājienu ar augstām pieskaņām.

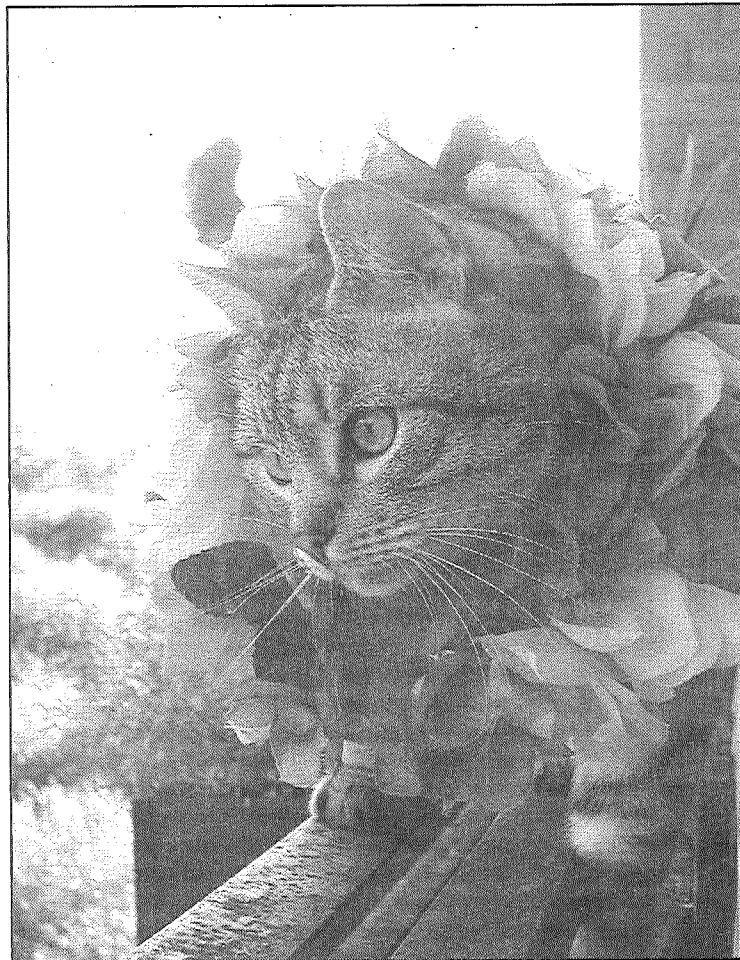
«Kad cilvēkiem atskaņoja murrājienu, kas ierakstīti, kad kaķis aktīvi meklē barību, tad pašā skaļumā kā parasta murrāšana, pat tie cilvēki, kuriem nav nekādas pieredzes ar kaķiem, nosprieda, ka «diedeļēšanas murrājienu» liecina par daudz steidzamāku vajadzību un ir diezgan nepatīkami,» skaidroja zinātniece.

Pētnieku komanda secinājusi, ka mājas kaķi ar savām murrāšanas taktikām iemanījušies manipulēt ar saviem saimniekiem.

Zinātnieki atklāja arī, ka vislabākās manipulēšanas spējas piemīt tiem kaķiem, kas dzīvo divatā ar savu saimnieku. Ja mājās ir vairāki kaķi vai tie dzīvo lielākā mājāsaimniecībā, dzīvnieki parasti skaļi ņaud, lai tiktu sadzirdēti.

«Mēs, protams, nezinām, kas notiek viņu prātā, bet viņi ir iemācījušies tā rīkoties, un viņi tā uzvedas izteikti apzināti,» piebilst K.Makomba.

LETA - AFP/BBC

PASMAIDĪSIM

☺ ☺ ☺

Draudzeņu dialogs.

— Sveika, ko dari?

— Kravāju koferi, braukšu atvaļinājumā. 12 dienām man ir 13 blūzītes, un tagad domāju, kuru neņemt.

☺ ☺ ☺

Sarunājas divas draudzenes:

— Vai tu tici mīlestībai no pirmā acu uzmetiena?

— Es ne tikai ticu, bet arī regulāri ar to nodarbojos!

☺ ☺ ☺

Kāda restorāna pastāvīgo apmeklētāju vienmēr apkalpo viens un tas pats viesmīlis, un viņš tam dod labu dzeramādu. Taču kādu vakaru pie viņa pienāk cits viesmīlis. Apmeklētājs jautā:

— Kur tad mans viesmīlis?

Viesmīlis:

— Nospēlēja jūs kārtis.

☺ ☺ ☺

Vai jūs mani milat?

— Es taču visu vakaru dejuju ar jums.

— Vai tas ir mīlestības apliecinājums?

— Ak, ja jūs zinātu, cik slikti jūs dejojat...